

Б Р А Н И Ч

ОРГАН АДВОКАТСКИХ КОМОРА
у
БЕОГРАДУ И СКОПЉУ

Власник и издавач Бранича је Адвокатска комора у Београду коју претставља председник Владимир Св. Симић, адвокат. БРАНИЧ уређују чланови редакционог одбора: Милан Ж. Живадиновић, Др. Видан О. Благојевић и Др. Радоје Ј. Вучевић, адвокати.

САДРЖАЈ:

Повив на XII редовну скупштину Адвокатске коморе у Београду	331	СТАЛЕШКО ПРАВОСУЂЕ	
чланци		Супститут-адвокат, који не обавести свог супституента — адвоката о резултату замењивања, чини дисциплинску кривицу . . .	346
Шта хоће прави адвокати	333	ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ — БЕОГРАД	
Један јубилеј: Двадесетогодишњица савеза бугарских адвоката од Александра Вучићевића, адвоката — Београд	334	Седница од 29 августа 1940 год.	348
Једностраним уступом потраживања неможе се пренети надлежност избраног суда, уговорена са ранијим власником потраживања од Др. Алазара Лебречеица, адвоката — Београд	341	Седница од 4 септембра 1940 год.	349
		Седница од 11 септембра 1940 г.	350
		Седница од 18 септембра 1940 г.	350
		Седница од 25 септембра 1940 г.	350
		ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ — СКОПЉЕ	
СУДСКА ПРАКСА		Извештај о раду Одбора Адвокатске коморе у Скопљу за пословну 1939/40 годд.	351
Вештачка комисија је Избрани суд, кад је састав исте тачно одређен и поклапа се са саставом Избраног суда	343	Извештај о раду Дисциплинског већа Адвокатске Коморе у Скопљу од 1 IX 1939 год. до 31 VIII 1940 год.	357
Непокретно имање које је жена пренела у мужевљево својину ради сношљивијег живота у браку шта је ако није мираз? од Мил. С. Зимоњића, судије		Извештај благајне Адвокатске коморе са образложењем предлога буџета за 1940/41 годину	361
		Предрачун буџета Адвокатске коморе у Скопљу за рачунску 1941 год.	367

Уредништво Бранича налази се у Дечанској 13/II. Рукописи се не враћају. Прештампавање градива из часописа допуштено само са тачним означањем извора

Бранич доноси: расправе и чланке којима је смер заштита интереса адвокатског реда и ширење професионалне свести, службена саопштења Адвокатских комора којима служи као званични орган, и расправе, чланке и саопштења из судске праксе из свих области права и прати развој правног живота у земљи и иностранству.

Бранич излази крајем сваког месеца. — Годишња претплата за **Бранич** износи 80.— дина. За адвокате изван територије београдске и Скопске адвокатске коморе, адвокатске приправнике, судије и судиске приправнике годишња претплата износи 60.— дина. Поједини број 10.— дина.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Седница од 22. јула 1940 год.	368	Ред. унив. проф. iur. et hon, c. Ме- тод Долени: Pravnozgodovinska študija o prisegi pri slovincih, 1940 стр. 34 од Dr. J. Кулаша, адвоката	372
Седница од 9. септ. 1940 год.	369		
Седница од 22. септ. 1940 год.	369		
Свима адвокатима и адвокатским приправницима Адвокатске ко- море у Скопљу	370	НЕКРОЛОЗИ	
		† Братислав-Бета Ђелошевић	373
		† Др. Мирослав Вранић	374
ПРИКАЗИ		ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА	374
Александар Маклеов, проф. уни- верзитета: „Угађунљивоси in pe- varnost“, Љубљана 1940 год. од Dr. J. Кулаша, адвоката	371	САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА	377

Позив на скупштину

У смислу § 44 слова з) Закона о адвокатима и § 3 Пословника коморе, а на основу одлуке Одбора коморе од 25. септембра 1940. године сазивам XII редовну годишњу скупштину Адвокатске коморе у Београду за недељу 27. октобра 1940. године у 9 часова пре подне у стану коморином — Дечанска ул. бр. 13/II са овим дневним редом:

- 1) Отварање скупштине и саопштења претседника;
- 2) Избор три оверача записника;
- 3) Избор три бројача гласова;
- 4) Извештај Одбора коморе о раду у прошлој години;
- 5) Завршни рачун за 1939. годину и давање разрешнице;
- 6) Решавање о буџету за 1941. годину;
- 7) Избор 1 заменика претседника и 8 чланова Дисциплинског већа;
- 8) Избор 1 адвокатског судије;
- 9) Избор 4 члана испитног одбора за судијски испит;
- 10) Питања и предлози у смислу § 5 Пословника коморе.

Претседник,
Владимир Св. Симић, с. р.

АДВОКАТСКА КОМОРА

Бр. 2787

25. септембра 1940.

Београд.

WWW.UNILIB.RS

Шта хоће прави адвокати

Адвокати бране закон, преко овога грађане, преко ових пак државу. За такву одбрану потребна им је слобода, која ће им дати смелост и могућност да закон бране пред сваким без разлике ко га буде повредио или напао: пред најмоћнијим као и најслабијим, пред државним органом или ма ким другим. Без ове слободе и без аутономије и имунитета као средства за њено одржање не би били способни да изврше своје задатке. Без ње били би обичне маријонете, које би покорно извршивале вољу привремено јачега. За то адвокати — прави адвокати — траже за себе слободу а за све и правну државу. При томе треба нагласити да та слобода није привилегија адвоката, јер не може бити привилегијом оно што је неопходно нужно за исправно вршење звања, што лежи у самој природи звања.

Изгледало би према томе да су адвокати конзервативни, не-социјални елеменат одн. статички, не динамички. Јер ко брани закон, дакле оно што јест чува постојеће и не допушта развој; Ко заговара правну државу, спречава промену права у правцу социјалне правде. Овакви погрешни закључци и тврдње про-излазе из сасвим погрешног схватања адвокатског звања и правне државе. Адвокат брани, додуше, закон, али у исто време упозорава на његове недостатке, чиме највише даје подстрека његовој будућој промени и еволуцији права. Најочигледније се то види на кривичној расправи где државни тужилац обично тражи стриктну примену параграфа, полазећи са становишта вре-мена кад је закон донесен, док адвокат — бранитељ тражи онакву примену, која одговара правној свести, духу и приликама часа када се кривично дело пресуђује и уопште праведности. Па ако суд у по неком случају и неће моћи уважити такво разла-гање адвоката, јер неће смети судити мимо и преко закона, ипак ће оно само допринети дозревању оне увиђавности, која најзад рађа промену, побољшање закона. Као што чувар шуме чува младо дрвеће баш са сврхом да се развије у снажна стабла, као што чувар детета не спречава — него напротив настоји — да оно дорасте до младича и мужа, тако и адвокат као чувар права крчи пут још бољем праву. Чувар правне државе он је уједно један од динамичних творца социјалне државе, весник савремености, гласоноша социјалних захтева. Све то зато, јер правна др-жава не искључује социјалну државу — како смо то недавно чули да се сасвим погрешно тврди —, јер се уопште и не да замислити држава, која не би била социјална. Не треба да идемо далеко у прошлост, па да видимо да су државе у социјалном по-гледу највише напредовале баш онда кад се највише придавала важност њиховом правном карактеру. Правна држава остварује социјалне захтеве мењајући право, али не вређајући права. По-бољшавајући егзистенције једних, али не уништавајући егзи-стенције других, еволуцијом макар брзом дубоком, али не рево-луцијом. У томе је разлика и њу ваља схватити.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Колико год ова расматрања изгледала општа, она су ипак данас актуелна. На сва се, наиме, уста говори о новом друштвеном и привредном поретку у читавој Европи, па и у нашој држави. Дојучерашње присталице садањег поретка, па чак и они који су се умели њиме користити, тврде да су наједном дошли до уверења да он ништа не вреди и да га треба заменити новим. У неприлици су тек којим, јер има ту на избору више нових поредака, а није баш тако лако рећи који ће од носитеља нових поредака остати коначно најјачи. Но ми као адвокати и у овоме листу не улазимо поближе у то. Мењао се данашњи поредак или не, био нов поредак овакав или онакав, ми у сваком поретку желимо одржати своју слободу као адвокати, а то ће рећи аутономију и имунитет. Не ради ње саме и ради наше личне користи, него ради сврхе нашега звања, која се састоји у заштити личних и имовинских права свих грађана а у складу са исправно схваћеном социјалном правдом. Све то, наравно, са претпоставком да хоћемо да останемо прави адвокати. Зар можда има ипак некога ко то не би хтео?

(Овај чланак због нарочите имперсаниности прештампан је из „Одвјешника“ — органа загребачке Адвокатске коморе Бр. 7/1940).

Александар Вучићевић — адвокат из Београда.

Један јубилеј

ДВАДЕСЕТОГОДИШЊИЦА САВЕЗА БУГАРСКИХ АДВОКАТА

Ове године навршава се двадесет година од оснивања Савеза бугарских адвоката. С обзиром на прилике и догађаје, овај јубилеј скромно је прослављен на овогодишњој редовној скупштини Савеза одржаној у месецу јуну. Ипак, да трајно обележи своју прву двадесетогодишњицу, Савез је издао опсежну Споменицу у којој је приказана бугарска адвокатура кроз више од пола века, од њеног постанка до данас. Прилоге за ову споменицу написали су угледни бугарски адвокати, а предговор Министар правде г. В. Митаков. Учешће шефа бугарског правосуђа у овој спомен-књизи претставља јавно признање државе адвокатском реду, „за све што је бугарска адвокатура дала бугарској заједници и правосуђу“.

Бугарска адвокатура у своме развоју потсећа на развој адвокатуре у Србији. Подударност почетног периода обеју адвокатура произилази из сличности развића општег и културног стања обновљене Србије и ослобођене Бугарске, у којима се адвокатура уређује: у Србији, првим законом о јавним правозаступницима из 1862 и 1865 године, а у Бугарској, првим по-

WWW.UNILIB.

себним законом о адвокатима у 1888 години. Истина, у Србији првобитни облици заступања јављају се нешто доцније иза организовања државе и уређења судства, док у Бугарској заступање пред судовима почиње с ослобођењем Бугарске и увођењем судства. С тога бугарска адвокатура, и ако организована тек десет година после ослобођења, почиње са стварањем нове бугарске државе и чини саставни део историје бугарског правосуђа.

Уговором о миру закљученим између Русије и Турске 19 фебруара 1878 у Сан Стефану, створена је бугарска држава чије уређење почиње под управом царског руског комесара Кнеза Дондуков-Корсакова. Већ у августу исте године руска управа доноси „Привремена правила о уређењу судске власти“, по којима се допушта заступање пред судовима преко повереника. Услед недостатка школованих људи, посебице правника, за судије су постављани људи разних занимања, без обзира на њихово образовање, баш као у Србији у почетку организовања њеног судства. Зато и за поверенике, заступнике пред судовима, није се тражила никаква писменост, већ је повереник могао постати сваки пунолетан мушкарац, суду познат као непорочан, изузимајући судско чиновништво. Шта више, повереник је могао бити и лице које није бугарски поданик. Ове прве одредбе о заступству већ у 1880 години мењају се у два маха: Законом о поступању среских судија и изменом одредаба о повереницима у руским Правилима о судској власти. Обе измене тражиле су од повереника знање службеног језика, да је бугарски поданик и непорочан. Осим тога, по изменама у руским Правилима, страни поданици могли су бити повереници само у споровима страних поданика. Значајно је, да се у овим изменама Правила први пут у једном бугарском законском тексту помиње реч адвокат („Свако правно способно лице може да престане суду лично или преко свога повереника или адвоката“), за кога Закон тражи да докаже уверењем општине, да је способан да заступа друге у споровима пред судом.

Институт повереништва још од свога почетка изазвао је велико незадовољство. Повереници, људи без школе, лишени потребног надзора у раду, у место службе правосуђу и заштите интереса њихових властодаваца, првенствено су гледали личне користи из повереног им заступања. Овакав рад повереника или адвоката — неправника убио је њихов углед и нанео штету институту јавног правозаступништва са свима неоправданим последицама по доцније организовани адвокатски ред. Али недостатак правника није се могао брзо надокнадити и дуго се осећао не само у адвокатури већ и судству, као и у свима грађанским државним службама. Недостатак уопште школованих Бугара био је велики. Чешки историчар и бивши бугарски министар просвете Константин Јиричек наводи, да је првих година по ослобођењу у Министарству правде био само један правник,

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

сам министар; а још у 1883 години два начелника одељења у Министарству били су један лекар и један бивши учитељ, доцније и један бивши управник поште. Услед оваког стања, противу судова и повереника избила су незадовољства и протести су се чули на све стране. Потреба хитних мера налагала се сама по себи.

Приступајући реорганизацији судства влада је хтела, да и неорганизовани и неодговорни рад повереника истовремено подведе под надзор државе и адвокатску професију уреди законом. 12 фебруара 1883 обнародован је закон о устројству судова. Чланом 16 овога Закона, адвокати су сврстани у судске помоћнике, иза секретара и судских пристава, а глава X Закона обухватала је одредбе о адвокатима.

По овом закону адвокати су могли бити пунолетни бугарски или страни поданици, рођени Бугари, са знањем службеног језика, који су свршили правни факултет или лица која је за адвокате поставо министар правде. Правници, у неограниченом броју, постојали су адвокати пријавом председнику Апелационог односно окружног суда и уписом у судски списак адвоката. Адвокати правници могли су да врше адвокатуру пред свим судовима у Бугарској (Касационим, Апелационим и Окружним), изузимајући реске и општинске судове пред којима, по одредби закона, није допуштено заступање преко адвоката. Адвокате — неправнике постављао је Министар правде у ограниченом броју, према мишљењу судова о потребном броју адвоката. Мишљење судова заснивало се на броју судских предмета и „могућности да адвокати себи привреде потребан доходак од упражњавања њиховог заната“. Постављени адвокати сачињавали су две категорије: једну, адвокати који су као судије или државни тужиоци службовали три године, и други, практичари који су пред испитном комисијом положили испит и добили сведочанство о „правничкој способности“. Испитну комисију сачињавали су: министар правде, као председник, и као чланови: по један државни саветник, касациони судија и државни тужилац при Касационом суду. Овако висок састав комисије требао је да буде гаранција за строгост испита за адвокате - практичаре, а тиме и стручно подизање адвокатури. Постављени адвокати обеју категорија, осим бројног ограничења, били су ограничени и у погледу заступања пред судовима. Они су могли да врше адвокатуру само пред судом места у коме су живели. Пред вишим судовима могли су да заступају искључиво по предметима по којима су заступали пред судом места у коме врше адвокатуру. Као и адвокати правници, и адвокати - практичари обеју категорија уписивани су у судски списак адвоката.

Почетком сваке године сви адвокати једног судског округа бирали су главара (на бугарском г л а в а т а р), који је водио дисциплински надзор над адвокатима и њихове молбе спроводио Министарству правде. У дисциплинском поступку противу адвоката, оптужницу су подизали главар или државни тужилац,

а судио је Окружни суд. Дисциплинске казне биле су: опомена, удаљење из адвокатуре од једног до шест месеци и искључење на свагда. Занимљива је одредба по којој је адвокат био дужан, да за одсуствовање из места пребивања у време када суд ради, осим за време судског одмора, добије дозволу од претседника свих судова који се налазе у истом граду. Одредбе о адвокатима предвиђале су даље: уговарање награде, доношење тарифе, бесплатно заступање сиромашних у грађанским парницама и одбрану криваца без бранилаца у злочинима и тешким преступним делима.

Али непуна два месеца по обнародовању овога Закона, дошла је његова суспензија на неодређено време. Влада је увидела, да је закон у нескладу са временом и приликама. Одредбе о адвокатима практичарима биле су неизводљиве, јер више од 95% од свих адвоката у Бугарској били су баш адвокати - неправници. Њихово постављање од стране Министра правде, *pateris clausus* и забрана вршења праксе изван места становања, били су узроци суспензије првих законских одредаба о адвокатима. Адвокатура је остала и даље неорганизована, све до доношења Закона о адвокатима од 1888 године. Покушај из 1883 значајан је као намера о уређењу адвокатског реда и као основа из које су извесне одредбе, из главе X, унете у закон о адвокатима из 1888 и из овога у закон од 1925, који је сада на снази.

Док су у Бугарској напори ондашњег министра правде Димитрија Грекова, једног од највиднијих правника и адвоката свога доба, онемогућени превременим реформама, истовремено у јужној Бугарској — Источној Румелији, ондашњој аутономној области под суверенитетом султана, адвокатски ред уређен је посебним законом. Обласна скупштина Источне Румелије у 1882 години изгласала је Закон о адвокатима, који је ступио у живот 1 јула 1883. По овом Закону, адвокати су могли постати лица са дипломом правног факултета, судије врховног или окружних судова или државни тужиоци који су провели у служби најмање три године и, најзад, лица која су положила врло строг испит пред испитном комисијом за адвокате. Адвокату је било забрањено: да заступа противну страну, да поверену му ствар делом или у целини прекупи; а овлашћен је био да уговара награду, као и да од наплаћених тражбина задржи износ своје награде. У недостатку уговора, награда се одређује према трошковнику. Дисциплинска одговорност адвоката и високе казне онемогућивали су злоупотребе и осигуравали заступану странку. Тако је Источна Румелија добила пре Бугарске један закон о адвокатима, који је постигао најбоље резултате и по својим одредбама био колико напредан толико ригурозан по адвокатски ред. Али, присаједињењем Источне Румелије кнежевини Бугарској 1885 године и увођењем судских закона Бугарске у Источној Румелији, и закон о адвокатима престао је

да важи 1 јануара 1886 год. Одредбе руских Привремених Правила и судског поступања среских судија уништиле су биле једну савремену тековину. Уређење адвокатуре у Бугарској остало је било и даље прешна потреба.

Две године доцније, захваљујући Др. Константину Стоилову, министру правде у кабинету Стамбулова организовање адвокатуре, најзад, уређује се законом. Законски предлог Др. Стоилова Народном Собрање усвојило је, с изменама, крајем 1888 и 1 јануара 1889 године у Бугарској ступио је на снагу први Закон о адвокатима. Предлог закона Др. Стоилова, изгледа, био је израђен према закону о адвокатима Источне Румелије и глави X Закона о устројству судова из 1883 године.

Закон од 1888 године организовао је адвокатуру као слободну професију. Адвокати су могли бити, по положеном испиту, лица која су свршила средњу школу и лица која су имала три разреда гимназије и трогодишњу самосталну праксу или код адвоката. Без испита постајали су адвокати: они, који су свршили неку вишу школу или правне науке; бивши министри; лица, која су до овога закона служила најмање четири године као судије, државни тужиоци или њихови помоћници; лица, која су вршила адвокатуру пред среским, окружним и вишим судовима и до овога закона имали трогодишњу адвокатску праксу. Поред адвоката установљена је професија адвокатских помоћника. Адвокатски помоћници постали су били они адвокати, који су до доношења закона обављали две године адвокатуру код среских судова. Помоћници нису сматрани као адвокати нити су узимали учешћа у избору и саставу адвокатских савета. Помоћници су могли да заступају само пред среским судом, а пред окружним само по жалбама у предметима по којима су већ заступали код среског суда. Из ових одредаба о условима за стицање адвокатуре види се, да је за неправнике било предвиђено извесно школско образовање поред стручног испита, а странци су потпуно искључени из адвокатуре. Према ранијем стању постигнут је значајан напредак. Интересантно је међу овим редовима саопштити извесну намеру, која се била манифестовала приликом претреса законског предлога у Народном Собрању. У предлогу министра правде, поред бивших министара право на адвокатуру стицали су и бивши претседници Народног Собрања. Право предлагано за претседнике, скупштински одбор за проучавање законског предлога проширио је био на све чланове Собрања и предложио пленуму, да могу без испита постати адвокати и народни посланици. Исти предлог учињен је и за све дотадање адвокате, који би на дан ступања новог закона на снагу вршили адвокатуру. Оба предлога, после нове дискусије, Собрање је одбило. То је био потпун пораз адвоката неправника и њихових претставника у Собрању.

И ако организована као слободна професија, адвокатура још није била уређена као посебна колегија. Истина, законом од 1888 предвиђена је установа адвокатских савета при окружним

судовима. За образовање адвокатског савета било је потребно више од седам адвоката при једном окружном суду, који су између себе већином гласова бирали на једну годину дана чланове савета (5—7), од којих једног за претседника. Скупштина адвоката састајала се једанпут годишње, на позив претседника, а одржавала се ако је присутно више од половине адвоката из односног судског округа. Али, образовање савета било је факултативно, по жељи три четвртине адвоката при неком Окружном суду, и савет је обављао само дисциплинску власт, коју је према закону вршио и окружни суд. Стога су адвокатски савети били без значаја по професију као целину и њене припаднике. Адвокатура остала је и даље лишена аутономије и професионалне самоконтроле.

Одредбе о правима и дужностима адвоката у главном пренете су из закона од 1883 (бугарског и Источне Румелије). Посебно је забрањено адвокату издавање поверене му тајне и стављено му у дужност, да своју професију савесно обавља и чува лично достојанство, неопходно потребно за поверење и уважавање која се указују адвокату.

За време од тридесет шест година свога трајања Закон о адвокатима претрпео је више измена и допуна. Повећање броја свршених правника омогућило је ове измене. Од значаја је измена из 1898 године, по којој су у будуће могли бити адвокати само лица која су свршила правне науке на Великој школи или иностраном Универзитету и положила државни испит. Ова измена годину дана доцније, 1899, допуњена је установом вежбе, двогодишње у суду или четворогодишње код адвоката — правника. (Адвокати практичари нису могли да имају приправнике). Време предвиђено за вежбу измењено је у више махова — снижавано и повећавано. Најзад, изменама у закону о устројству судова од 1910 године, предвиђен је поред државног испита (теоријског, пред испитном комисијом коју су сачињавали професори права и касационе судије) и практични испит, по завршеној вежби, пред нарочитом комисијом при Апелационом суду.

После рата, за време земљоделског режима, адвокатура је претрпела извесна ограничења и измене политичког карактера. На првом месту адвокати су били искључени у заступању по свима делима пред средним судовима, а затим и код општинских судова. Осим тога, пред судом није нико могао да има више од једног пуномоћника — адвоката. Вежба за приправнике повећана је од једне на две године. Најпосле, народни посланици, окружни и општински одборници за време трајања њиховог мандата нису могли да обављају адвокатуру, под претњом губитка исте за увек. Поводом ових ограничења и става режима противу адвоката, јавили су се протести појединих адвокатских савета, а затим из удружене акције стварање Савеза бугарских адвоката.

Једна од првих акција Савеза била је израда предлога за нови Закон о адвокатима, који би адвокатској колегији признао пуну независност професионалне организације. У том циљу Савез је израдио два предлога, 1923 и 1925 године, од којих је последњи, с извесним изменама, најзад, у 1925, примљен као Закон. Доношењем новог Закона адвокатура у Бугарској постављена је на савремену основу и адвокатском реду омогућено је независно професионално организовање.

Нови закон о адвокатима поставио је као услове за стицање адвокатуре: бугарско држављанство, уживање грађанских и политичких права, свршене студије на правном факултету у земљи или иностранству, вежба са теоријско-практичним државним испитом и, најзад, упис у једну адвокатску колегију. Вежба код адвоката или у суду установљена је на две године, а накнадно, Правилником прописаним од стране Вишег адвокатског савета, утврђено је, да само адвокати са пет година адвокатуре могу примати приправнике на вежбу. Овим законом признато је адвокатима право заступања и пред црквеним судовима, а заступање пак пред Касационим судом ограничено је у погледу адвоката који нису навршили пет година адвокатуре. Професорима правног факултета допуштено је заступање пред Касационим (грађанским и војним) и Врховним административним судом. Ради достојанства адвокатске професије Закон је онемогућио да постану адвокати: трговци, чланови управног одбора трговачких друштава, прокуристи и пуномоћници трговачких фирми. Нарочито је строго забрањено прибављање клијената путем огласа и посредника. У погледу права адвоката, ова су слична правима адвоката у Југославији.

Организација адвокатуре заснована је на колегијама при окружним судовима. Првобитно је било предвиђено, да 15 адвоката при једном окружном суду образују адвокатску комору. У случају мањег броја, адвокати су приступали најближој колегији према одлуци Вишег адвокатског савета. Од 1935 године, када су окружни судови замењени обласним (првобитно свега седам, а доцније бројно повећани), образовање адвокатских колегија врши четвртгодишње Виши адвокатски савет. Најмањи број адвоката једне колегије утврђен је од 15 до 20 чланова. Органи једне колегије су: општи збор свих адвоката и адвокатских савета. Општи збор је редован, годишњи, у месецу децембру, и ванредан, по тражењу десет чланова колегије. Савет се састоји од 5 (за колегије до 50 адвоката) и 10 (преко 50) чланова, поред истог броја заменика, изузимајући софијски, који има 15 чланова. Изнад свих адвокатских савета стоји Виши адвокатски савет као врховни професионални орган. Адвокатски савети врше пријем и надзор над адвокатима, доносе обавезне унутрашње правилнике и одлуке и врше искључиву дисциплинску власт преко посебних дисциплинских већа.

Организована као независно тело, адвокатура у Бугарској знатно је увећала број адвоката, да се данас већ помишља на

потребан одлив из њених редова. У том погледу интересантни су статистички подаци који приказују развој адвоката у Бугарској. Почетком 1890 године у Бугарској је било 280 адвоката и 142 адвокатских помоћника. Од адвоката само 32 свршили су били права, тј. 11,43%, а осталих 248 или 88,57% били су практичари. Године 1912 број адвоката правника износи 655 или 78,65%, а практичара 178 или 21,35%. Најзад, 1939 у броју од 2742 адвоката нема више практичара. Из ових бројака види се, да се адвокатски позив у Бугарској подижући се стручно, повећао и бројно, и за последњих педесет година удесетостручио се.

На крају овога сумарног приказа бугарске адвокатуре и њеног развоја, треба забележити постојање установе осигурања у случају неспособности, старости и смрти, предвиђене законом, а организоване као посебне Штедне благајне адвокатског осигурања под старањем Вишег савета. Затим, двадесетгодишњи часопис „Адвокатски преглед“ и Правнички дом, подигнут у заједници са Савезом бугарских судија. Све ове тековине остварене су иницијативом и радом Савеза бугарских адвоката, који је носилац свих акција бугарских колега. Било би корисно, и наша је жеља, да се између бугарског Савеза и адвоката Југославије оствари међусобна сарадња, која би допринела и обојстраној ствари чији су првоборци од увек били адвокати.

Др. Аладор Дебрецени, адвокат — Београд.

Једностраним уступком потраживања не може се остварити надлежност изабраног суда, уговорена са ранијим власником потраживања

Било је случајева, да је један трговац уступио своје потраживање из закључнице са уговореном надлежношћу изабраног суда другом трговцу, па су изабрани судови нашли, да су надлежни за пресуђење спора између цесионара и цесуса. Шта више, чак је и државни суд на основу овакве пресуде изабраног суда наредио и извршење.

У вези са оваквим случајевима намеће се питање, да ли са једностраним уступом потраживања (за цесију није потребан престанак дужника!) прелази и надлежност изабраног суда за спор између новог власника потраживања и дужника.

По нашем грађанском парничном поступку у недостатку другог споразума важи принцип стварне надлежности државних судова, наравно под претпоставком, да је државни грађански суд по процесуално-правним прописима стварно и месно надлежан за решавање по таквом спору.

Ово је опште начело јавно-правног карактера, јер се вољом

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

странака од овог начела само у законом дозвољеним случајевима може отступити.

Такав је изузетак предвиђен у §§.-има 672—695 грађ. парн. поступка, у којима је §.-има нормирано изабрано суђење. Ту се даје право парничарима, да пресуђење њихових приватно-правних спорова повере изабраном судији, дакле особи, који нема атрибуте државне власти, али чијој ће се одлуци током извршног поступка ипак признати јавно-правни карактер.

Овај је изузетак од општег принципа јурисдикције државног судије међутим по §.-у 672 гр. п. п.-а везан за строге услове и форму, јер се овде тражи:

а.) да између уговорача парничара (који по природи ствари морају бити одређене физичке или правне особе) постоји уговор, дакле двострани правни посао,

б.) да је овај уговор писмен и

в.) да се овај уговор тиче одређеног правног спора или да се односи на одређени правни однос.

Уговор о изабраном суду формално јесте акт приватног права, али он по својој материјалној садржини засеца ипак у домен јавног права, јер овде уговорне странке преносе начелну стварну надлежност државног суда на приватну установу, на изабраног судију.

Наш грађански судски поступак нигде не предвиђа могућност, да се уговор о изабраном суду једностраним расположењем једног парничара уговорача било пре покретања саме парнице, било у току спора пренесе на трећу особу. Како пак установа изабраног судства у целини претставља изузетак од општег начела стварне надлежности државног судије, то се и прописи у вези са овом изузетном установом најуже имају тумачити.

С друге стране цесија ће се редовно вршити над правима из области приватног права, док из домена јавног права могу се нечија права уступати само, ако је то изричитим прописом позитивног права допуштено.

Из ових разлога сматрам, да се приликом једностраног уступања потраживања неможе на цесионара у односу према цесусу пренети и уговорена надлежност о изабраном суду.

Са оваквим мојим излагањем слаже се и најбољи коментатор Аустр. грађ. парничног поступка Најман, који у вези са овим питањем каже ово:

„Обавеза на подвргавање изабраном суду прелази на универзалне сукцесоре, који у имовно-правном погледу претстављају личност својих правних претходника, али она не прелази на сингуларног сукцесора, пошто он није закључио уговор о изабраном суду, да се спор између првобитних уговорача има расправљати изабраним судом и преко тога зато, што по правилу ступањем сингуларног сукцесора неће више постојати претпоставке за изабрани суд. Neumann II/1470 или у преводу Др. С. Грегорића II/1508).

Цитирајући горње Најманово мишљење и наш г. Др. Аранђеловић истог је схватања. (В.: Грађанско процесно право — III књ. стр. 214).

У осталом била би једна неправда, да се некоме силом наметне надлежност избраног судије у спору са особом, с којом не само што није уговорио надлежност избраног суда, већ шта више из било којих, а врло често оправданих разлога не би никада ни пристао са овом на избрано суђење.

Најзад било би илузорно, да се избрани суд прими суђења у оваквом случају између цесионара и цесуса, јер се на основу овакве пресуде избраног суда по правилу не би никада могло одредити извршење, пошто цесионар не би у стању био, да приложи уговор о избраном суду свом предлогу за извршење, будући, да такав уговор са цесусом никада није ни имао (§. 50/2 И. П.).

Наравно другачије стоји ствар, када се уступа по избраном суду већ досуђено потраживање, у ком ће случају цедент моћи да уступи овакву извршну тражбину јавном или јавно овереном исправом по прописима §.-а 14. И. П.-а.

СУДСКА ПРАКСА

Вештачка комисија је Избрани суд, кад је састав исте тачно одређен и поклапа се са саставом избраног Суда.

Окружни Суд за Г. Београд под бр. По-332/39/5 од 30-X-1939 год. донео је следећи закључак.

Да се тужба Г. у. С. и С. одбаци као ненадлежна Суду поднета, а са ових разлога.

Тужилачка страна тужбом је претставила, да је са туженим друштвом М. Ј. закључила уговор о изградњи друштвеног дома у Б. за 2101899,78 дин., а под условима уз уговор, како се странке имају управљати у овој изградњи. Пошто је тужена прекршила уговор, то је тужилац обуставио даље радове, те моли да се тужено друштво осуди на плаћање 237614,45 дин. за неизвршене радове и штету.

Туженик је истакао приговор ненадлежности редовног суда, јер према тач. 32 општих услова за изградњу, све спорове који из тога проистеку има расправити вештачка комисија.

За овим је Суд нашао, да по тач. 26. 27 и 32 општих услова из уговора — све спорове који настану, из предузећа грађења између странака надлежна је вештачка комисија, чији је састав и предмет расправљања тачно утврђен чл. 32., а не редовни суд.

Ну по рекурсу тужилачке стране Апелациони Суд у Б. донео је под Пл 119/40 од 31-I-1940 год. следећи закључак.

Рекурс уважава, повијани закључак укида и ствар враћа Суду I степена на даљи закони поступак и т. д.

Образлажући ову своју одлуку тиме, да вештачка комисија није избрани суд нити у опште суд, те се не може сматрати, што је у напред наведеним члановима општих услова предвиђена расправа спорних питања споразумевали да сва спорна питања, која потекну из њиховог уговорног суда, већ је надлежан редован суд — § 46 г. п. п.

По recurсу тужене стране Касациони Суд у Б. под Рек. 195/40 донео је овај закључак.

Ревизијски recurс уважава, побијани закључак преиначује те изриче: Тужба Г. п. С. и С. одбацује се, као ненадлежном суду поднета и т. д. а са доле наведених разлога:

Из тач. 27 и 32 општих услова прикључених уговору о изградњи дома, чији је препис приложен уз тужбу, види се, да су се уговорачи споразумевали да сва спорна питања, која потекну из њиховог уговореног односа, има да расправи вештачка комисија — § 672 гр. п. п. Према томе, када је спор у конкретном случају, потекао из уговорног односа на који се ти општи услови односе, онда за његову расправу може бити надлежна само та вештачка комисија, као избрани суд.

Налажење Апелационог суда да вештачка комисија није ни избрани суд, нити суд уопште, погрешно је, јер се из општих услова види, да је надлежност и састав те вештачке комисије тачно одређен и да се он поклапа са саставом избраног суда који закон предвиђа.

Непокретно имање које је жена пренела у мужевљеву својину ради „свошљивијег живота у браку шта је ако није мираз?”

Није потребно нарочито истицати од колике је важности да пракса судова буде једнообразна. Неједнообразност судске праксе ствара неповерење у правосудје. Ово се стално подвлачи и о овоме је много писано. Али и поред свега у нашој судској пракси по извесним правним питањима постоје различита тумачења, а Касациони суд у кратким размацима времена доноси различите одлуке.

Једно од спорних питања у судској пракси јесте и питање у наслову постављено.

И у теорији и у пракси постоји сагласност у тумачењу §§ 766 и 767 г. з. који говоре о праву мужа на миразним добрима. Ако је миразно добро потрошна ствар муж на истој стиче право својине, само за вредност и накнаду са својим добрима јемствује. Али ако се миразно добро састоји у непокретним добрима, и другим правима и стварима, које се употребити могу да се не потроше; „онда ће жена остати госпођа од истих ствари, али ће их муж уживати“. Дакле, право својине на непокретним миразним добрима жена задржава а муж док брак траје има право уживања.

Како код данашњих бракова врло важну улогу има мираз, то је и само схватање брачних и имовинских односа у браку, компликовало и питање самог мираза. И ако изрично у закону стоји да жена остаје сопственик миразних непокретних добара, ипак се хоће да се та одредба изигра и да муж на тим добрима добије већа права него што је уживање. Он хоће да се на њега пренесе и право својине и да на тај начин са добрима донетим као мираз може и располагати а не само уживати. Жена доносећи непокретна добра мужу као мираз она није хтела да на њега пренесе и право својине. Сам законодавац, да би жену што више обезбедио мужу је на непокретним добрима дао само право уживања док брак траје. Да му је дао и право својине изложио би жену великом ризику пошто би као сопственик муж могао непокретно добро и да отуђи. Законодавац је на потрошним добрима мужу дао и право располагања, јер само на тај начин иста може да ужива, али муж је обезан да вредност тих добара надокнади у случају престанка брака. Муж у ствари има само право уживања на миразним добрима. Пошто непокретна добра може да ужива и без права својине то од истих ствари „госпођа жена остаје“. Ако би муж постао презадужен непокретно женино имање не би могло да се прода за његов дуг пошто је сопственик истог жена. Ако пак, жена непокретно добро пренесе у својину мужевљеву, онда муж са истим као сопственик може располагати те и за његов дуг могу бити продана. Као што сам напред навео мужевци су обично незадовољни правом уживања на миразним

WWW.UNIJSRS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

непокретним добрима и траже да на њих жена пренесе и право својине. У пракси се поставило питање: ако жена миразна непокретна добра пренесе у мужевљеву својину да ли се иста и даље имају сматрати миразним добрима. То је врло важно у овом питању, јер ако то није мираз онда муж није обавезан да исто добро по разводу брака жени врати. Друго, ако је то мираз онда муж са истим не би могао да чини расположење. Ако он са тим добром не би могао да располаже и поред тога што је на њега пренета својина, онда му пренос својине не би био ни потребан јер и онако на миразном добру има право уживања.

Према ранијој пракси „кад се мираз састоји у непокретном имању, па муж о овоме имању и танију добије, опет његови повериоци не могу на такво имање стављати прибелешку (Одлука Опште седнице К. суда од 16 марта 1874 Ник. цит у Гр. зак И. Д. Петковића). Значи да муж не стиче право располагања и ако је на њега својина пренета. Доследно овоме и доцнија пракса стајала је на истом становишту: „Муж не стиче право својине на имању које му жена приликом веридбе да у „мираз и сопственост“ све и да га убаштини (Одлука О. с. К. суда од 17-XI-1910).

Из наведених одлука види се, да муж не би имао право располагања непокретним добрима и ако су иста њему пренета у својину. Каква би онда то својина била кад сопственик нема права располагања? У осталом по чему би трећа лица могла знати да ли је извесно непокретно добро мираз ако тапија на исто гласи на мужа као сопственика. Трећих лица се не тичу побуде са којих је пренос својине извршен на легитимисаног сопственика. Те побуде не могу да ограничавају право својине.

Ако је извесно непокретно миразно добро пренето мужу у својину оно по најновијој судској пракси престаје да буде миразно добро, јер, по мишљењу Касационог суда (Пресуд К. с. од 1-XI-1937 Рев. 1211/37 цит. Тих. Ивановић - Судска пракса страна 565) муж никако не може постати сопственик миразног добра, ако је оно непокретна ствар. Жена преносећи на мужа своје непокретно имање, није хтела да олакша терет издржавања породице, који пада на мужа по § 109 грађ. зак. што је намена сваког мираза по § 760 г. з. већ је циљ овог њеног правног посла (преношења права својине) био тај, да постигне у браку сношљивији живот са мужем и да престану несугласице између њих. Међутим овај циљ, односно основ, за који се има узети, да је био везан овај пренос имања на мужа, престао је да постоји, пошто је брак између парничара од стране надлежног духовног суда разведен, па зато не може туженик даље задржати спорно имање, јер би га држао без правног основа § 902 грађ. зак.“

Кад би се усвојило становиште раније судске праксе дошло би се до нелогичности: да муж нема право својине и ако је на њега иста по тапији или баштинским књигама пренета. Ако би се у баштинске књиге ставило да је на мужа пренето имање миразно добро, онда муж не би имао право располагања, јер непокретна миразна добра може само уживати. Својина може да се пренесе са различитим ограничењима, али кад се на мужа својина пренесе под условом: да исто не може да отуђи, онда муж од таквог преноса нема никакве користи, јер и без тог преноса он има право плодоуживања на миразном добру.

У пракси се поставило питање: шта ће бити са тако пренетом својином на непокретним добрима ако брак буде разведен или престао из других разлога. Једни су мишљења да то остаје као миразно добро и као такво у случају развода брака има жени да се поврати. Међутим Касациони суд стао је на гледиште, да то није мираз, али ипак се повраћај може тражити за случај престанка брака. То своје становиште базира на пропису § 902 г. з. по коме „ко се превари у незнању будући ствари или закона па плати оно што није дужан био платити, онда има право натраг искати и то да му се врати.“ Као што смо видели К. с. налази, да се преносом својине на мужа није хтело да „олакша терет издржавања породице (што је циљ мираза)“ већ да се тиме „постигне у браку сношљивији живот са мужем и да престану несугласице између њих“. Ово је уједно и правни

основ преноса који се гаси престанком брака. По мишљењу К. с. правни основ временски је ограничен — док брак траје. Ми мислимо да је овакво становиште К. с. погрешно. К. с. у својим разлозима као правни основ преноса својине наводи „жељу да се избегну несугласице“ а пошто ове несугласице могу да буду само док брак траје, то престанком брачне заједнице престаје и правни основ — несугласице. Према овоме изашло би да жена не би имала право да тражи повраћај имања све док брак траје. Зашто? — Зато што би поново настале несугласице, а кад брак престане онда по мишљењу К. с. повраћај имања жена може тражити“, јер би га (муж) држао без правног основа“. Шта је сад према разлозима К. с. правни основ: да ли је то брачна заједница или жеља да се избегну несугласице. Престанком брака враћају се само миразна добра а не и она добра која је муж од жене добио по неком другом основу.

Ми мислимо да је жена имала право, ако је смела, да тражи повраћај имања пренетог у својину мужевљеву да би избегла несугласице не зато што би престанком брака престао правни основ, него зато што правног основа у опште није ни било. Нема правног основа јер је жена извршила пренос на мужа услед пресије овога да би избегла несугласице. Као правни основ не могу се узети несугласице а још мање исте одобрити за извесно време — док брак траје.

Дакле, жена може тражити повраћај имања ако је исто у мужевљеву својину пренела да би избегла несугласице, и док брак траје, јер би муж исто држао без правног основа, те према томе нетачно је мишљење К. с. да оваквом преносу правни основ престаје разводом брака. Разводом брака престају несугласице односно не могу да наступе (пошто су већ биле престале преносом својине на мужа), али то не значи да неко може стећи путем пресије неко право па и за најкраће време — док брак траје.

Ако је жена извршила пренос непокретног имања у мужевљеву својину не ради тога да би избегла несугласице (не под пресијом) онда она не би могла тражити повраћај ни после развода брака. Наравно ако својина није пренета под условом неутуђења и повраћаја по разводу брака. Али таквом својном муж не би стекао више права него што их има из миразних добара — плодоуживање.

Мил. С. Зимоњић, сулија

СТАЛЕШКО ПРАВОСУЂЕ

Супститут-адвокат, који не обавести свог супституента — адвоката о резултату замењивања, чини дисциплинску кривицу.

(Пресуда Адв. Дисц. Већа код Стола седморице у Загребу од 24. VI. 1940., Дисц. 101-1940).

Адвокат Н. Н. из К. био је по тужби свог колеге З. З. из З. стављен под дисциплинску истрагу због тога, што замољен од З. З. да га замени у правној ствари тужиоца Б. Д. против П. Д. ради Дин. 4219.— пред Среским судом у К., овоме на више дописа није послао извештај о замени, што је пропустио да таксира записнике у пом. парници, што је пропустио да правовремено и уопште уложи позив против кондезаторне пресуде Среског суда у К. од 19. X. 1938, и што је оставивши супституента З. З. без извештаја о кондезаторној пресуди овоме онемогућио да сам правовремено уложи позив, тако да је пресуда постала правојна те странци супституента З. З. није преостало друго, него да пресуду изврши.

После проведене истраге Дисциплинско веће А. К. у Загребу одлуком од 20. III. 1940. број Д. В. 25/1939.-XI, обуставило је даљи поступак по овој инкриминацији и то укратко из ових разлога:

„Окривљени адвокат бранио се тиме, да је пресуда првог степена у парници тужбе Б. Д. против П. Д. била по његовом уверењу основана,

због чега није улагао правни лек. Своме писару дао је налог да обавести З. З-а о тој пресуди, али је писар пропустио то да учини. Ову своју одбрану доказао је показивањем оригиналне пресуде са оригиналним приметбама на њеној полеђини и преписима рочишних записника. Уједно је повратио З. З-у концепт његове тужбе и оригиналну облигацију Д. П. од 26. II. 1937. Окривљени адвокат пропустио је, додуше, да објективно изврши своју дужност, али све то не из зле намере и хотимично него више у хитњи, због незгодног стицаја прилика и због извесне површности, која се ипак не може сматрати непажњом према интересима странака. Доказано је, да је окривљени одвјетник ипак увек радио и старао се да заштити интересе странака, да од својих пропуштања није црпео ни најмању корист и да се та пропуштања претежно састоје у неизвештавању странака, тако, да интереси ових нису непосредно оштећени. Додуше, нема сумње да се поступак окривљеног адвоката не може одобрити и да би брзо нестало адвокатуре, или бар поверења у њу, кад би све адвокатске канцеларије на истоветан начин пословале, али с друге стране Дисц. веће уважило је поменуте моменте а нарочито познату честитост, личну незаинтересованост и оданост окривљеног адвоката према интересима странака уопште, а сиромашних сељака напосе, па је сматрало неопортуним да га стави под суђење на расправи, која би се свршила вероватно или писменим укором или новчаном казном. Прва од евентуалних казни може се надокнадити једним делом образложења ове одлуке, док друга у конкретном случају не би имала смисла, будући да би то значило материјално оштећење адвоката, коме и онако крај свеколиког настојања материјално слабо иде. Уважујући даље превентивну сврху сваког Дисциплинског поступка, а верујући обећању окривљеног адвоката, који је своје поступке одмах признао и изјавио жаљење због истих, да такве поступке неће више поновити, Дисц. веће сматра да је самом овом одлуком поменутој превентивној сврси удовољено“.

Против ове одлуке уложио је тужилац супституент Д. З. жалбу, коју је Адв. Дисц. веће код Стола седморице решењем од 24. VI. 1940. број Дисц. 10/1-1940., уважило, Првостепени закључак у побијеном делу поништило и првостепеном дисц. већу наложило да даље по закону поступи, т. ј. да настави истрагу или одреди расправу ради суђења, — и то са ових разлога:

„Адвокат, који је по Закону дужан да ревностно, верно и савесно штити права своје странке, дужан је да странку, а у колико је заменик, да заступника странке извештава тачно о стању ствари, а напосе је дужан да тражи од странке одлуку о томе да ли ће се против кога неповољног решења призвати или жалити. Пропуштање у том погледу адвокат не може оправдати тиме, што је по његовом мишљењу решење на закону основано. Па кад би се *per inopessum* допустило, да сам адвокат одлучује о томе, хоће ли у име странке тражити одлуку вишег суда, свакако је дужан да обавести странку о томе, да је судским решењем странци наложена дужност (у конкретном случају плаћање трошкова противној странци) и не допустити, да странка и незнајући за то решење буде изложена неугодностима извршења и с њим скопчаном повећању трошка.

Адвокат не може та своја пропуштања оправдати тиме што је имао најбољу намеру и што је до неизвршења дужности дошло само непажњом и не може се извинити, да се својим пропуштањем није сам користио. Дисциплинска кривица не би наступила у таквим случајевима само онда, ако би адвокат могао доказати, да је у вршењу своје дужности био спречен неотклоњивом вишом силом, а то до сада окривљени није ни тврдио а камо ли доказао.

Због тога је ваљало уважити жалбу З. З-а и одлучити као у диспозитиву овога решења“.

(Овај чланак публикован је у „Одвјетнику“ — органу Адвокатске коморе у Загребу у Бр. 7/40).

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ — БЕОГРАД

Седница од 29 августа 1940 године.

Одобрен је упис у именик адвоката: Гломазићу Љубомиру са седиштем у Београду; Јовановићу Ђорђу са седиштем у Смедереву; Кузмановићу Емилу са седиштем у Београду; Стојановићу Ђорђу са седиштем у Зајечару; Радивојевићу Предрагу са седиштем у Београду и Воинову Андеју са седиштем у Београду; Чевдар Аркадију са седиштем у Гроцкој; Мујковићу Животи са седиштем у Јагодини; Борисављевићу Будимиру; Енглеру Николи и Драговићу Николи са седиштем у Београду.

Одобрено је пресељење адвокатима: Миливојевићу Миливоју из Владимираца у Београд — преузиматељ Којадиновић Стеван, адв. из Владимираца; Стојковићу Браниславу из Шапца у Београд — преузиматељ Петковић Милојко, адв. из Шапца; Ђорђевићу Драгомиру из Пожаревца у Београд — преузиматељ Обрадовић Милорад, адв. из Пожаревца и Чобановићу Милану из Лознице у Београд — преузиматељ Поповић Драгољуб, адв. из Лознице.

Избрисани су из именика адвоката: Роки Др. Динко из Београда под 24. V. 1940 год. због ступања у државну службу — без преузиматеља; Јанковић Риста из Београда под 1. VII. 1940 због одрицања — без преузиматеља; и Тодоровић Павле из Београда под 1. VIII. 1940 због смрти — преузиматељ Тодоровић Драгољуб, адв. из Београда.

Одобрен је упис у именик адв. приправника: Радосављевићу Радославу код адв. Васића Миодрага у Чачку са почетком вежбе од 1. VII. 1940; Мишић Катици код адв. Мишића Владимира у Београду са почетком вежбе од 25. VI. 1940; Шрамеку Рудолфу код адв. Вукосављевића Косте у Јагодини са почетком вежбе од 11. VI. 1940; Милосављевићу Милану код адв. Токмаковића Милорада у Београду са почетком вежбе од 3. VII. 1940; Владисављевићу Милану код адв. Чогурића Радула у Паланци са почетком вежбе од 26. VI. 1940; Поповићу Љубиши код адв. Радовића Војимира у Београду са почетком вежбе од 2. VII. 1940; Живковићу Драгомиру код адв. Миловановића Драгољуба у Крагујевцу са почетком вежбе од 3. VII. 1940; Бојчевићу Јефтиму код адв. Радуловића Др. Младена у Београду са почетком вежбе од 21. V. 1940; Никифорову Сергеју код адв. Јоксимића Др. Драгића у Београду са почетком вежбе од 4. VII. 1940; Атанацковићу Гаврилу код адв. Милутиновића Мирка у Београду са почетком вежбе од 2. VII. 1940; Мрковићу Жарку код адв. Лучића Михаила у Крушевцу са почетком вежбе од 17. VI. 1940; Голубовићу Љубивоју код адв. Барте Др. Адама у Београду са почетком вежбе од 15. VII. 1940; Оту Ф. Матији код адв. Петровића М. Александра у Београду са почетком вежбе од 24. VII. 1940; Исаиловићу Миољубу код адв. Шантрића Љубомира у Владимирцима са почетком вежбе од 26. VII. 1940; Митровићу Драгиши код адв. Благојевића Божидара у Београду са почетком вежбе од 25. VII. 1940; Димитријевићу Павлу код адв. Пекоте Доброслава у Београду са почетком вежбе од 1. VIII. 1940; Лекићу Милуну код адв. Лекића Богдана у Београду са почетком вежбе од 1. VIII. 1940; Рубену Марселу код адв. Леви Гаврила у Београду са почетком вежбе од 1. VIII. 1940; Живчевићу Милораду код адв. Хаџи Ристића Александра у Београду са почетком вежбе од 1. VIII. 1940; Ђуровићу Милинку код адв. Исаковића Др. Драгомира у Београду са почетком вежбе од 5. VIII. 1940; Павловићу Бранку код адв. Милова са почетком вежбе од 3. VIII. 1940; Поповићу Ратиславу код адв. Жокаља Др. Мишка у Београду са почетком вежбе од 2. VIII. 1940; Обрадовићу Слободану код адв. Бранковића Недеља у Пожаревцу са почетком вежбе од 17. VIII. 1940; Матић Јелени код адв. Ђурчић Александр у Чачку са почетком вежбе од 17. VIII. 1940; Обретковићу Петру код адв. Пешића Милана у В. Градишту са почетком вежбе од 5. VIII. 1940; Новакову Небојши код адв. Живковића Живка у Београду са почетком вежбе од 6. VIII. 1940; Коену Авраму код адв. Алкалаја

Давида у Београду са почетком вежбе од 6. VIII. 1940; Ковачевићу Миливоју код адв. Кремића Вељка у Ужицу са почетком вежбе од 14. VIII. 1940; Јовановићу Јарославу код адв. Поповића Ђорђа у Чачку са почетком вежбе од 26. VIII. 1940; Милановићу Војиславу код адв. Вукадиновића Милоша у Паланци са почетком вежбе од 21. VIII. 1940; Црногорцу Јовану код адв. Петровића Нинка у Београду са почетком вежбе од 26. VIII. 1940; и Вуковићу Гојку код адв. Ступаревића Ђорђа у Београду са почетком вежбе од 15. VIII. 1940.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Мишићу Петру од адв. Ђорђевића Ненада код адв. Зековића Жарка у Зајечару; Биро Золтану од адв. Карића Х. Леона код адв. Сарафића Др. Самуела у Београду; Вучетићу Миодрагу од адв. Жокаља Др. Мишка код адв. Стевановића Миливоја у Београду; Митровићу Србољубу од адв. Тодоровића Павла код адв. Тодоровића Драгољуба у Београду; Мартиновићу Николи од адв. Тодоровића Павла код адв. Тодоровића Драгољуба у Београду; Ђуричићу Бошку од адв. Гагина Јурја код адв. Вукосављевића Косте у Јагоднини; Бесарабићу Михаилу од адв. Саватијевића Константина код адв. Голубовића Живојина у Београду; Мојси Переру од адв. Перла Др. Александра код адв. Грина Др. Александра у Београду; Несторовићу Велисаву од адв. Живадиновића Милана код адв. Несторовића Миодрага у Београду; Јовановићу Милошу од адв. Ивеше Михаила код адв. Влајића Миодрага у Крагујевцу; и Милентијевићу Милентију од адв. Јевтића Витомира код адв. Ивеше Михаила у Крагујевцу.

Избрисани су из именика адв. приправника: Тошић Бранислав под 22. IV. 1940, Поповић Никола под 22. IV. 1940, Ђорђевић Драгољуб под 29. V. 1940, Јеврић Радослав под 17. V. 1940, Јовановић Благоје под 30. V. 1940, Мартиновић Владимир под 5. VI. 1940, Мијушковић Миливоје под 19. VI. 1940, Шиђански Димитрије под 30. V. 1940, Раденковић Богдан под 23. VII. 1940, Миладиновић Љубомир под 22. IV. 1940, и Милибратић-Кундачић Адам под 27. VI. 1940 — сви због ступања у државну службу; Јајагин Спасоје под 1. VII. 1940, Спасојевић Константин под 28. II. 1938 и Јовановић Ненад под 1. VII. 1940 — сви по одјави; Вуковић Гојко под 16. XI. 1939 због прекида вежбе; и Поповић Зарија под 1. I. 1940 због ступања у приватну службу.

Прочитан је акт члана Одбора Поповића Миодрага Бр. 2460/40., којим извештава, да је учествовао у делегацији београдских и загребачких лејкерских, адвокатских и инжењерских комора и других организација, која је 25. VIII. 1940 у Загребу предала преставке Претседнику владе Драгиши Цветковићу, Погпретседнику владе Др. Влатку Мачеку и Министру правде Др. Лазару Марковићу ради интервенције за повратак Југословенских држављана који су узели учешћа у шпанском грађанском рату. Одбор прима на знање овај извештај и одобрава поступак свога члана Миодрага Поповића, с тим, да је на овај начин постало беспредметно решавање по преставци члана Одбора Др. Ивана Рибара и осталих Бр. 2351/40., која се односи на исти случај.

Седница од 4. септембра 1940 године.

Избрисани су из именика адвоката: Јамбришак Др. Владимир из Београда под 2. IX. 1940 због ступања у приватну службу — преузиматељ Грисононо Др. Ненад, адв. из Београда; и Радивојевић Михаило из Београда под 31. VIII. 1940 због одрицања — преузиматељ Радивојевић Предрог, адв. из Београда.

Одобрен је упис у именик адв. приправника: Влајићу Драгославу код адв. Павловића Павла у Београду са почетком вежбе од 20. VIII. 1940; и Русо-у Давиду код адв. Демаја Морица у Београду са почетком вежбе од 9. IV. 1940.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Пламенцу Мирку од адв. Ђуровића Марка код адв. Стојановића Слободана у Београду; Бајагићу Блажу од адв. Стојановића Слободана код адв. Леви-а Мише у Београду;

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNIBELGRADE.BY

www.unibg.rs Бјелици Николи од одв. Крчевинца Димитрија код адв. Жикића Милана у Београду.

По преставци адв. Јевтића Селимира из Шпца, којом извештава Комору, да му је полицијска власт ограничила слободу кретања, решено је, да се случај провери у Министарству унутрашњих послова и да се учини потребна интервенција.

Седница од 11. септембра 1940 године.

Није се могла одржати пошто ни после пола сата чекања није дошло довољн број чланова за кворум потребан за решавање.

Седница од 18. септембра 1940 године.

Одобрен је упис у именик адвоката Гучићу Мару са седиштем у Београду.

Одобрено је пресељење адв. Ђорђевићу Станиславу из Жагубице у Петровац — без преузиматеља.

Одобрен је упис у именик адв. приправника: Левићу Др. Рафаелу код адв. Демаја Морица у Београду са почетком вежбе 13. IX. 1940; Зентају Др. Владиславу код адв. Енглера Николе у Београду са почетком вежбе од 1. IX. 1940; Данчевићу Браниславу код адв. Ђорђевића Ненада у Зајечару са почетком вежбе од 19. VIII. 1940; и Слијепчевићу Живојину од адв. Павловића Вопислава Ј. у Београду са почетком вежбе од 1. IX. 1940.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Ђирићу Љубисаву од адв. Марковића Николе код адв. Лазића Михаила у Неготину; Вукићевићу Ивану од адв. Ђорђевића Добривоја из Јабуковца код адв. Миливојевића Милића у Београду; Конфорти-у Др. Саламону од адв. Карића Х. Леона код адв. Алкалаја Др. Хајима и Нешковићу Боривоју од адв. Поповића Б. Станислава код адв. Стојановића Т. Николе у Београду.

Избрисани су из именика адв. приправника: Богдановић Марко под 16. V. 1940 због ступања у државну службу; Ерчић Живко под 1. II. 1940 по одјави; Заборски Људевит под 20. IX. 1940 по одјави; Петровић Милан под 15. VIII. 1940; због напуштања вежбе у суду и Николић Ангелина под 25. VI. 1940 због ступања у државну службу.

Решено је да се чиновницима коморе Деић Јевросими и Апостоловићу Љубинку почев од 1. септембра 1940 год. поред редовне плате исплаћује и по 300.— динара месечно као додаток на скупоћу, као и да се служитељу Петровићу Јовану повећа плата од 1.000.— на 1.200.— динара.

Поводом хапшења адв. Алексијевића Александра од стране Управе града Београда решено је да се од уредништва Политике, које је у вези овог случаја публиковало један напис тражи да достави имена свих адвоката, који су се бавили пословима прибављања дозвола за боравак странаца у Београду. Исто тако и од Управе града Београда тражити да достави адвокате који су се овим пословима бавили.

Седница од 25. септембра 1940 године.

Одобрен је упис у именик адвоката Рајчевићу Антуну са седиштем у Београду под условом да поднесе доказ о времену проведеном у судској служби.

Одобрен је упис у именик адв. приправника: Ђорђевићу Димитрију код адв. Здравковића Јована у Београду са почетком вежбе од 14. IX. 1940; Буковићу Луки код адв. Викторовића Др. Милоша у Београду са почетком вежбе од 16. IX. 1940; Лешјанину Милану код адв. Јермића Милутина у Београду са почетком вежбе од 19. IX. 1940 и Ђорђевићу Миодрагу код адв. Петковића Милојка у Шапцу са почетком вежбе од 12. IX. 1940.

Одобрен је прелаз адв. приправницима: Цветићу Милораду од адв. Несторовића Миодрага код адв. Павловића Павла у Београду; и Михаиловићу Мирку од адв. Павловића Павла код адв. Благојевића Божицара у Београду.

Избрисани су из именика адв. приправника: Вујачић Велимир под 15. VII. 1940 и Ивановић Слободан под 15. VIII. 1940 — оба по одјави.

Решено је да се XII редовна годишња скупштина Коморе одржи на дан 27. октобра ове године у 9 часова пре подне у комориној сали са следећим дневним редом:

- 1) Отварање скупштине и саопштења председника;
- 2) Избор три оверача записника;
- 3) Избор три бројача гласова;
- 4) Извештај Одбора коморе о раду у прошлој години;
- 5) Завршни рачун за 1939. годину и давање разрешнице;
- 6) Решавање о буџету за 1941 годину;
- 7) Избор 1 заменика председника и 8 чланова Дисциплинског већа;
- 8) Избор 1 адвокатског судију;
- 9) Избор 4 члана испитног одбра за судијски испит; и
- 10) Питања и предлози у смислу § 5. Пословника коморе.

ИЗ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ — СКОПЉЕ

ИЗВЕШТАЈ

О раду Одбора Адвокатске коморе у Скопљу за пословну 1939/1940. год.

Сходно § 43. Зак. о адв. у вези § 4. ст. II Пословника за рад ове Коморе част је Одбору Адвокатске коморе у Скопљу поднети скупштини овај

ИЗВЕШТАЈ:

Тешка ситуација у којој се цело Човечанство налазило протекле године и у којој се и данас налази имала је снажног рефлекса и на рад не само нашег сталежа већ и саме сталешке организације. Психоза рата, сталне неизвесности, испретураних односа у привредном животу, у међународном и међудржавном саобраћају, позивање војних обвезника на вежбу, читав низ уредаба, прописа и правилника којима се желело какво такво регулисање новоствореног стања, да не би се ишло у анархичне крајности — претстављају сумарно бележење и билансирање протекле године.

Разумљиво је, да је све то утицало на рад нашег сталежа, на положај и активност наших сталешких организација у пољу општенодрожне и државне активности.

Таква ситуација је захтевала обазривост у потезима, ометала сваку акцију ширих и већих размера, једном речју спутавала сваки замашнији потхвват.

Са овим мислима које су неизбежне кадгод се покуша нацрт обавештења о раду у протеклој години, ми ћемо прећи на излагање уобичајених поглавља у нашем извештају.

Кретање чланства

I У именику адвоката

затечено је из прошле године	184 члана
уписано нових у току године	12 чланова

Свега	196	„
-------	-----	---

брисано је у току године	6	„
--------------------------	---	---

број адвоката данас	190	„
---------------------	-----	---

Пре уписа нови чланови су били:

адв. приправници	7
бивши адвокат	1
окр. начелник у пензији	1
судија у пензији	1
бански саветник у пезији	1
члан друге Адв. коморе	1

Брисани су:

због ступања у држав. службу	1
због ступања у прив. службу	1
због смрти	4

У току ове пословне године умрли су ови наши чланови: Петар Чубелић, бив. адв. из Владичиног Хана, Војислав Бановић, бив. адв. из Светог Николе и Братислав Белошевић, адв. из Лесковца, који је дуже година био и врло активан члан Одбора наше Коморе. Нашим умрлим друговима нека је и овом приликом вечан помен међу нама!

II У именику адв. приправника:

затечено из прошле године	74 приправника	
уписано у току године	48	„

свега	122	„
-------	-----	---

брисано у току године	31	„
-----------------------	----	---

број приправника данас	91
------------------------	----

Брисано је:

због ступања у војску	5 приправника	
због промене коморе	3	„
својевољно	3	„
због ступања у држ. службу	13	„
због уписа у адвокате	7	„

Из овог табеларног прегледа јасно се види, да је упркос тешке ситуације и опште и привредне број адвоката повећан и да то повећање углавном долази из редова адвокатских приправника, којима је улазак у адвокатуру нормалан излаз из ситуације.

И ове године је број адвокатских приправника повећан. То повећање не значи љубав младих дипломираних приправника за адвокатуру, нити околност да је адвокатура уносан посао и рентабилно занимање. Али млади људи сврше школу и желе да се запосле, па кад обијање свих врата државне службе остане без успеха, онда се иде у адв. приправнике, бар да се спасе стаж за испит у очекивању ма каквог постављења.

Разумљиво је, да су награде адв. приправника тежак проблем и за њих саме и за њихове принципале, да су те награде у већини минималне и недовољне, да још увек има много приправника и без икакве награде. Али та питања се не могу решавати административно ни начелним третирањем кроз редове овог извештаја, већ сарадњом између самих адвоката и приправника. Понављамо жељу Одбора и ове године, да адвокати по могућству узимају у своје канцеларије приправнике уместо неквалификованог особља, како би тиме колико толико помогли своје млађе другове у борби за опстанак и крух насушни.

Рад Одбора по питањима адвокатуре и сталеза

Извршујући одлуке прошлогодишње скупштине Одбор је доставио измењени Пословник и правилнике за рад Одбора и Дисц. веће на одобрење надзорној власти — Министарству правде у Београду.

Иако су измене наших Пословника и правилника углавном рађене према изменама и допунама које су пре наше Коморе обавиле друге коморе у нашој земљи, и које су измене и допуне већ биле одобрене од стране Министарства правде, — ипак се нашој Комори десило велико изненађење: наше измене нису ни до данас одобрене, већ нам је цео елаборат враћен са примедбама да су наше измене противне закону о адвокатима и да се као такве не могу одобрити. Наш разлог да су такве измене већ одобрене на пример Адв. комори у Београду Министарство одбија разлогом „околност да су помутњом већ одобрене аналогне измене и допуне у пословнику за рад Адвокатске коморе у Београду не може бити подлогом да се на овај начин заведе пракса измене односних законских прописа односно да се рад адвокатских комора регулише мимо па и против постојећих прописа“.

Комора је принуђена да без икаквог коментара саопшти ову одлуку коју је потписао лично Министар правде, остављајући своје чланству да оно само донесе своје гледиште и свој суд.

Иначе је Одбор коморе у току протекле године одржао 5 пленарних седница, а ужи — извршни одбор одржао је 21 седницу, на којима је од укупно 2618 примљених предмета решено 2611, а 7 је остало за пренос у идућу пословну годину.

Све одлуке ужег извршног одбора примљене су и одобрене на првим наредним седницама Одбора коморе.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Ове године Одбор је био принуђен да нарочиту пажњу посвети питању наплате чланског улога. Иако не радо и тешка срца Одбор је био принуђен да решењима о принудној наплати и покретању дисциплинског поступка питању наплате да принудно-дисциплински карактер и да тиме енергично опомене чланство на вршење основне законске своје дужности.

Међутим, имајући правилно разумевање за тешку ситуацију у којој се данас и наш сталеж налази, Одбор је свакој молби за отплаћивање дужне чланарине у ратама излазио у сусрет до крајњих граница могућности.

Захваљујући овом и оваквом раду Одбора ове пословне године наплаћена је текућа и дужна чланарина у износу од 110.437.85 дин., док је на пример прошле године наплаћено свега 50.168.— дин.

По питањима која се тичу адвокатуре уопште, Одбор је помогао писменом сагласношћу предлоге:

а) Адвокатске коморе у Љубљани који се односи на Уредбу Министарства трговине и индустрије о општинским штедионицама, а којим се предлогом противимо давању повластица општинским штединицама које има за сада Хипотекарна банка;

б) исте Коморе упућен Министарству пошта и телеграфа да се писма Адв. комора ослободе плаћања поштанских такса;

в) исте Коморе упућен Министарству правде да се укине 12% смањења адв. тарифе;

г) Адвокатске коморе у Сплиту да се адвокатима одређеним за браниоце по званичној дужности плаћа награда;

д) Адвокатске коморе у Подгорици да се извршења застала код полициских власти пренесу и предаду у надлежност среских судова.

Сем тога Одбор коморе је интервенисао код надлежних судова и власти по молбама својих чланова ГГ Душана Бунушевца, адв. из Ђевђелије, Јанка Цаце, адв. из Прилепа, Сотира Тренчевића, адв. из Битоља.

Рад Одбора на гоњењу пискарача

Из прошле године остало је на раду 185 предмета

примђено је на рад у овој години 41 „

било укупно на раду 226 „

од тога свршено у току године 25 „

остало на раду за идућу годину 201 „

Од свршених 25 предмета по 7 предмета су окривљеници кажњени а по 18 предмета су окривљени ослобођени.

Ове цифре су толико речите, да би било штета и за хартију и за труд читалаца, по ко зна који пут понављати све оно што смо већ у скоро свима годишњим извештајима констатовали.

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Надзор Одбора над радом адвоката и припремика

У току ове године примљено је нових дисц. пријава	80
одбачене су као очито неосноване	11
предато је у рад Дисц. већу	69

Да су адвокати били толико вредни да само одговоре на достављену им пријаву, многе од њих би биле свакако одбачене. Тиме би уштеђен излишан посао и члановима и Дисц. већу, а исто тако и непожељна непријатност.

Али, да ли користи понављати оно што је до сада толико пута речено и у расписима Одбора и у годишњим извештајима.

Помоћ адвокатским породицама

У току ове пословне године по овлашћењу прошлогодишње скупштине Комора је давала сталну месечну помоћ:

- 1) Дани уд. Стојана Цветковића, бив. адв. из Врања за септембар и октобар 1939 г. по 800.— дин. месечно а за осталих 10 месеци по 600.— дин.
- 2) Даници уд. Ранка Михаиловића, бив. адв. из Приштине месечно по 200.— дин.
- 3) Даници уд. Илије Обрадовића, бив. адв. из Кичева по 200.— дин. месечно.
- 4) Милици уд. Драгутина Пешића, бив. адв. из Приштине по 600.— дин. месечно.

Сем тога Одбор коморе је на основу Правилника о добротворном фонду издао на име помоћи једном за свагда:

- 1) Агатоники уд. Анастаса Тасића, бив. адв. из Прилепа 6.000.— дин.
- 2) Радмили уд. Петра Чубелића, бив. адв. из Владичина Хана 3.000.— дин.
- 3) Цоци уд. Светомира Борисављевића, бив. адв. из Пријепоља 6.000.— дин.

Скупштина Савеза адвокатских комора

Ове године одржана је у Новом Саду. Нашу комору претсављали су: претседник Драгутин Т. Тасић и чланови: Крунислав Органијевић, Благоје Поповић и Стеван Тривунац и Павле Милићевић, сви адвокати из Скопља. Наша Комора је за дневни ред ове скупштине дала реферат о повећању судских такса, о изменама и допунама закона о уређењу редовних судова с обзиром на полагање адвокатског и судског испита и о одбранама по званичној дужности.

По свима овим рефератима реч у име наше Коморе давао је претседник г. Тасић уз помоћ свих осталих чланова наше делегације.

Администрација коморе

И ове године водили су је стари коморин чиновник г. Драгомир Муњић а у Дисц. већу Мирко Анђеловић, адв. приправ. Позивање на вежбу није мимоишло ни коморино о-

собље. Тако се у више наврата оба коморина чиновника и коморин служителъ Ђуровић били на вежби, па се Анђеловић и Ђуровић и данас налазе.

Адвокати и комора

Ове године осећа се побољшање упркос тешких прилика. Чини се да адвокати поступно увиђају да је Комора њихова драгоцена установа и да је треба прихватити и помоћи. Такво назирање још није великих размера, али се углавном пробија полако напред.

„БРАНИЧ“ ОРГАН БЕОГРАДСКЕ И НАШЕ КОМОРЕ

Ми смо нашим расписом Бр. 806 од 18 априла т. г. обавестили све чланове скопске коморе, да је наша Комора после читавог низа година преговарања успела да са београдском адвокатском комором постигне споразум, те да од месеца априла 1940 г. тај најстарији правни часопис Краљевине Србије „Бранич“, који је почео излазити као орган Удружења јавних правозаступника 1 јануара 1887 године, постане заједнички званични орган Београдске и Скопске Адвокатске Коморе.

Као што је у нашем горњем распису већ било изложено „Бранич“ ће сваки члан скопске адвокатске коморе примати бесплатно а наша Комора ће као установа из своје готовине плаћати претплату за све своје чланове рачунајући по 45.— дин. од једног броја, док је претплата иначе по 120.— дин. и 60.— дин. за адвокате и адвокатске приправнике са територија других комора по 60.— дин. од броја. Сматрамо да смо следећи стару жељу за јединством између северног и јужног правног подручја Србије стварањем „Бранича“ заједничким органом, удовољили не само жељи већ и потреби обеју Комора. Тако је ово јединство схватила и Адвокатска Комора у Београду, па је њен председник г. Влада Симић у „Браничу“, првом наредном броју за април 1940 г. на челу објавио чланак под насловом „Бранич“ орган адвокатских комора у Београду и Скопљу“ у коме је топло поздравео наше горње јединство и између осталог каже:

„Поводом овог значајног догађаја потребно је и корисно подвући извесне чињенице из прошлости, које сликовито илуструју културни и интелектуални напор адвокатског staleжа у Србији за време нешто дуже од педесет година. „Бранич“ је најстарији правни часопис у Србији који се одржао. Почео је излазити као орган Удружења јавних правозаступника 1 јануара 1887 г. Данашњи „Бранич“ има ужи домашај. Он је постао орган Адвокатске коморе у Београду. Добио је ужи домен и од територије Србије од пре 1912 године. Тек приступањем Адвокатске Коморе у Скопљу шири се он на територију Србије од 1914 године. У том лежи значај истога проширења. У оправданом очекивању, да ће ово проширење допринети бржем и успешнијем клијању и развијању онога семена, о коме су говорили оснивачи

WWW.UNILIB.RS

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

„Бранича“ пре педесет и три године у „користан плод“ на пољу правне праксе и правне науке лежи главни културни значај овога делимичног враћања традицијама и тежњама његових оснивача.“

Нотирајући у овом нашем годишњем извештају одлуке наших двеју комора о остварењу заједничког званичног органа и заједничког правног часописа приступачног свакоме од наших чланова молимо их и овом приликом, да сваки да свој допринос из своје средине и праксе и тиме делом прибавимо нашем професионалном и правном часопису „Браничу“ одговарајући ауторитет према свима и свакоме.

Молимо скупштину да овај наш извештај прими.

Овај извештај је примљен на пленарној седници Одбора Адвокатске Коморе у Скопљу, одржаној дне 22. IX. 1940 године.

Секретар,
Стев. Тривунац

Претседник,
Драг. Т. Тасић

Чланови: А. Р. Христић, Бора Л. Јанковић, Љуб. Стаменковић,
Бранко Аћимовић, Дг. Јосип Седмак, Михаило Божовић,
Мил. Крчић, Бл. Поповић, Кр. Органџијевић.

ИЗВЕШТАЈ

о раду Дисциплинског већа Адвокатске Коморе у Скопљу
од 1. IX. 1939 год. до 31. VIII. 1940 год.

Почетком ове радне године затекло се је дисциплинских кривица 124, а током исте примљено је нових пријава 80, свега 204 предмета.

У току ове године урађено је:

- 1) Донете су 13 пресуда од којих 7 осудне а 6 ослобођавајуће;
  - 2) Решења о стављању под дисциплински поступак донете је 17, а решења о нестављању 20 свега дакле 37.
  - 3) Одбор коморе одбацио је 11 пријава.
- Сада се налазе у раду дисциплинске кривице:
а) Код истражних повереника	7
б) Код одбора тројице	9
в) Код Одбора коморе	7
г) По којима се води истрага код већа	26
д) Кривице које чекају на одлуку кривичних судова	21
ђ) Предмети код Адвокатског дисциплинског већа код Касационог суда	30
е) Предмети код већа ради доношења одлуке о дисциплинском поступку	13
ж) Кривице код већа за расправу по којима су донете одлуке за дисциплинско поступање	47

Свега предмета 160

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Ако се прочита извештај од прошле године и упореди са овогодишњим, одмах се може видети да је Веће у односу на прошлу радну годину много мање радило. Узроци овоме су ови: дуга болест претседника већа, и једнога члана већа, дуго осуствовање деловође због војне вежбе, и више одлагања расправа и седница због недоласка чланова. Свакако да су животне бриге, које су повећане у току протекле године због рата у Европи, спречавале чланове већа да уредно долазе на седнице. Ипак тај случај није са свима члановима већа.

Из поређења бројева прошлогодишњег и овогодишњег извештаја види се, да се број дисциплинских предмета у односу на прошлу годину повећао са 36. Ово увећање броја предмета долази отуда, што је већу стигло 80 нових дисциплинских предмета.

Повећање броја нових предмета дошло је зато, што је Одбор коморе многе своје чланове, који нису уредно и на време плаћали дужну чланарину, већу дисциплински оптужио. Број ових оптужења раван је вишку нових предмета у односу на прошлу годину, и ако овај вишак нових предмета одузмемо од укупног броја нових пријава (80 — 24 = 56) онда у ствари имамо нових пријава исто онолико колико и прошле године (56).

Даље, од укупног броја дисциплинских предмета који се налазе на раду код већа, треба одузети још и 30 пресуђених кривица, које чекају на одлуку Адвокатског дисциплинског већа код Касационог суда у Београду.

За идућу годину треба очекивати, да рад у већу буде интензивнији, како би многе ислеђене кривице, које чекају на одлуку већа, биле пресуђене, ако то допусте прилике у свету. Јер око наше отаџбине витлају мутни облаци са страшном буром, севају муње и треште громови. Та непогода захватила је сву Европу, сем Балканског полуострва. Од тога, да ли ћемо бити поштеђени до краја садашњег рата у Европи, зависи могућност мирнога рада свих нас па и наше Коморе.

19 септембра 1940 год.
Нишка бања.

Претседник
Павле Милићевић

Годишњи рачун

Прихода и расхода Адвокатске коморе у Скопљу, За рачунску 1939/40 год. — од 1 септембра 1939 до 31 августа 1940 г.

Приходи:

Пренос из прошле године

- 1 Готовина по дневнику касе Дин. 23.151.30
- 2 Готовина на приплоду код Хипотек. Банке у Скопљу, по две уложне књижице „ 299.948.—
- 3 У потраживањима, по две месеце . . . . . „ 8.000.— Дин. 331.099.30

Остварено у току рачунске године

4	Члански улози	Дин.	110.437.85
5	Уписнине	"	65.985.—
6	Таксе за комору	"	3.890.—
7	Казне	"	4.550.—
8	Трошкови	"	5.323.—
9	Камата од улога код Хип. Бан.	"	12.010.—
10	Државне таксе	"	310.—
11	Погрешно послато Комори	"	557.—
12	Враћена непредата помоћ	"	600.—
		Дин.	203.662.85
	Укупни приходи	"	534.762.15

И словима: пет стотине тридесет четири хиљаде, седам стотина шездесет два динара и петнаест пара, колико је укупно било прихода и расхода на каси Адвокатске коморе у Скопљу, за рачунску 1939/40 годину.

Расходи:

1	Плате особљу	Дин.	48.800 —
2	Нагр. заменицима служитеља, који је на вежби	"	750.—
3	Помоћ удовама и деци умрлих адвоката	"	21.000.—
4	Помоћ трима удовама и деци умрлих адвоката једанпут за свагда	"	15.000.—
5	Кирија за канцеларије Коморе	"	12.000.—
6	Набавка намештаја	"	3.450.—
7	Пошт. Штед. у Скопљу за манипулацију и др.	"	871.53
8	Осветлење канцеларија	"	30 .60
9	Трошкови извршења	"	198.—
10	Осигурање особља	"	3.358.—
11	Поштанске таксе	"	1.530.75
12	Држ. штамп. за штампање огласа и правилника	"	1.430.—
13	Пореза за службенике	"	2.218.13
14	Дневн. и путни трош. члан. Одбора и Д. Већа	"	10.910.—
15	За штампање именика образаца и друго	"	4.060.—
16	За повез књига и новина	"	403.—
17	Претплата на коморин телефон	"	975.—
18	Прет. на Служб. Нов., Бранич и друге часописе	"	9.566.—
19	Државна такса	"	270.—
20	Члански улог Савезу Адв. Комора за 1940 год.	"	930.—
21	Враћен новац погрешно послат Комори	"	647.—
22	За огрев канцеларија Коморе	"	2.243.—
23	Ситни трошкови	"	260.—
	Укупни издаци	Дин.	141.172.01

24	Код Хипотекарне Банке у Скопљу на приплоду по 2 књижице	"	361.958.—
----	---	---	-----------

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

WWW.UNI-N.S.R.S.

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

25 У потраживањима по две менице	„	8.000.—
26 Готовина по дневнику за пренос у идућу год.	„	23.632.14
Укупни расходи		<u>Дин. 534.762.15</u>

Бр. 1748
22 септембра 1940 год.
у Скопљу

Благајник,
Кр. Организацијезић

Књиговођа,
Драг. В. Муњић

Претседник,
Драг Т. Тасић

Чланови одбора:

А. Хрисић, Бора Л. Јанковић, Љуб. Штаменковић, Бранко Аћимовић, Др. Јосип Седмак, Михаило Божовић, Мил Крчић и Бл. Поповић.

Годишњи рачун

Прихода и расхода Добротворног фонда Адвокатске коморе у Скопљу, за рачунску 1939/40 г — од 1 септембра 1939 г. до 31 августа 1940 године.

Приходи:

Пренос из прошле године

- 1 Готовина на приплоду код Хипотек. Банке у Скопљу Дин. 273.405.—
- 2 У меничним потраживањима „ 8.000.— Дин. 281.405.—

Остварено у току рачунске године

- 3 Од уписнина . . . . . Дин. 65.985.—
- 4 Од казни . . . . . „ 4.550.—
- 5 Од таксе . . . . . „ 3.890.—
- 6 Од кам. на улог код Хип. Б. „ 8.063.—
- 7 Враћена непредата помоћ . . . „ 600.— Дин. 83.088.—

Укупни приходи Дин. 364.493.—

Расходи:

- 1 Дани уд. Стојана Цветковића, бив. адв. из Врање, поћ за Септембар и Октобар 1939 г. по 800.— а за осталих 10 месеца (за Април два пута послато) по 700 дин. . . . . Дин. 8.200.—
- 2 Даници уд. Ранка Михаиловића, бив. адвоката из Приштине помоћ за 12 месеца — Септембар 1939 Август 1940 по 200.— дин. . . . . „ 2.400.—
- 3 Даници уд. Илије Обрадовића, бив. адвоката из Кичева помоћ за 12 месеца — Септембар 1939 — Август 1940 год. по 200.— дин. месечно „ 2.400.—
- 4 Милици уд. Драгутина Пешића, бив адвоката из Приштине, помоћ: за Септембар и Октобар

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

1939 г. по 1000.— а за осталих 10 месеца по	
600.— дин.	” 8.000.—
Свега сталне помоћи	” 21.000.—
5 Агатоники уд. Анастаса Тасића, бив. адвоката	
из Прилепа на име помоћи једанпут за свагда	” 6.000.—
6 Радиили уд. Петра Чубелића, бив. адв. из Вла-	
дичиног Хана, на име пом. једанпут за свагда	” 3.000.—
7 Цоци уд. Светомира Борисављевића, бив. адв. из	
Пријепоља, на име помоћи једанпут за свагда	” 6.000.—
Укупни издаци	Дин. 36.000.—
8 На приплоду код Хипотекарне Банке у Скопљу	” 320.493.—
9 У меничним потраживањима	” 8.000.—
Укупни расходи	Дин. 364.493.—

И словима: три стотине шездесет четири хиљаде, четири стотине деведесет и три динара.

Бр. 1.748
22 септембра 1940 год.
у Скопљу
Благајник,
Кр. Органџијевић

Књиговођа,
Драг. В. Муњић
Претседник,
Драг Т. Тасић

Чланови одбора:

А. Хрисшић, Б. Л. Јанковић, Љ. Стаменковић, Др. Јосип Седмек,
Михаило Божовић, Стеван Тривунац, Мил. Крџић, Бранко Аћимо-
вић, Бл. Поповић.

ИЗВЕШТАЈ БЛАГАЈНЕ АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ
са образложењем предлога буџета за 1940/41 годину.

I

Упоредивши резултате пословања наше благајне за време од 1. септембра 1939 до 31. августа 1940 год. са стањем ранијих рачунских годишта, можемо одмах рећи: да овог пута благајна, после вишегодишњих неуспеха, излази пред Скупштину са једним позитивним билансом пословања.

Док је ранијих година тенденција смањења наших прихода била стална појава која нам је за кратко време десетковала преостала расположива средства општега фонда и претила да га за годину две сасвим исцрпе, у овој години приходи Коморе премашили су за читавих 73.500.— динара износ истих постигнут у претходној години, што чини за 56% више. Овај позамашан вишак помогао нам је не само да покријемо повећане расходе у последњој години, него и знатним делом да повећамо готовину наших двају фонда.

Значај и домашај овог повољног преокрета у овогодишњем буџетирању уочићемо боље ако упоредимо стање прихода за последње четири године:

у 1936/37 години за 11 буџетских месеци	дин. 148.032.50
у 1937/38 години за 12 буџетских месеци	дин. 134.436.56
у 1938/39 години за 12 буџетских месеци	дин. 129.918.25
у 1939/40 години за 12 буџетских месеци	дин. 203.662.85

Како се узрок овом повећању прихода не може приписати некој коњуكتури или побољшању материјалних прилика нашега чланства у ово нередовно време, то остаје да се исти објасни предузетим мерама од стране Одбора с једне стране и бољим разумевањем од стране чланова с друге. Ово утолико пре што до овог успеха није дошло само услед великог броја уписа нових чланова и приправника, већ и услед позамашног износа наплаћеног чланског улога.

Тако, остварени приходи и расходи у овој години по својој врсти и намени изгледају овако:

Опште потребе:		Добротворни фонд:	
Приходи:	Расходи:	Приходи:	Расходи:
Дин. 120.574,85	105.172,01	83.088,—	36.000,—
Вишак у дин. 15.402,84		Вишак у дин. 47.088,—	

Овај резултат показује да је у овој години, најзад, делимично остварено дуго жељено побољшање срестава општега фонда, чија је готовина овом приликом повећана за 15.402.84 дин.

Као други повољан резултат, појављује се и смањење дугованог чланског улога од 284.066.17 колико је исти износио лањске године, на 272.828.32 дин. С обзиром на овај позамашан заостатак дуга, Одбор коморе сматра да није имао разлога да ублажи предузете мере на принудној наплати дуга у оним случајевима где појединачно дуговање премаша 1.000 динара. С тога Одбор и овог пута апелује на све своје чланове да га благовременом исплатом дуга и текућег улога поштеде прибегавања овој непријатној и нежељеној мери. Тиме би се нашој установи, уједно, омогућило да у догледно време оствари своју замисао о властитом дому и рентабилном објекту, које ће нам дозволити да месечни улог сведемо на најмању могућу меру.

Готовина:

Стање готовине на дан 31. августа 1940 год. било је следеће:

- а) код Државне хипотекарне банке на улогу дин. 361.958.—
- б) по дневнику касе (код Поштанске штед.) дин. 23.632.14
- в) у меничним потраживањима динара . . . . . 8.000.—

Свега дин. 393.590.14

Почетком године било је 331.099.30 дин., што значи да смо у овој години готовину повећали за 62.490.84 дин. Од овог ви-

шка, као што смо већ у почетку нагласили, већи део т. ј. 49.694.30 дин. припало је Добротворном фонду а остатак у 15.402.84 дин. иде у општи фонд, чија нам укупна готовина у износу од динара 65.097.14 служи као резерва за покриће евентуалних дефицита у општем делу буџетских расхода.

Ужи одбор који је био овлашћен да нађе и купи погодно земљиште за подизање Дома коморе, није могао да проведе у дело ову нашу намеру ни ове године. Било је готових објеката на продају као и празних плацева, али нам исти не конвенирају: неки због удаљености од центра вароши; други због величине зграде, облика и распореда просторија, а неки опет услед позамашне цене. Од плацева би Одбор могао да предложи два: један у улици Војводе Путника (ка новој Бановини) а други у ул. Принца Ђорђа преко пута кафане „Балкан“), али се ту мора причекати у првом случају због неликвидираних смесничких односа а у другом — до одобрења парцелације. Остаје нам да поново испитамо ову ствар и, уколико се не нађе други објекат, да причекамо док се изврше потребне формалности око оглашавања горњих парцела за градилишта. У сваком случају, морамо и овде нагласити да ће остварење наше намере у многоме зависити од нас самих и оних чланова који би исплатом свога дужног улога могли да допринесу појачању наших расположивих средстава.

Остварени приходи и расходи:

Захваљујући појачаној акцији наплате дугованог чланског улога и великом броју уписа, приходи су у протеклој години показали рекордну суму од 203.662.85 дин. Од тога су уписнине и др. приходи добротворног фонда 83.088.— дин., а остатак у дин. 120.574.85 долази на наше опште приходе.

Ако овај резултат упоредимо са предвиђеним у буџету партијама прихода у укупном им износу од 132.000.— дин., добићемо вишак остварених прихода за 71.662.85 дин. Ово повећање прихода појављује се не само у њихову укупном збиру, него и појединачно у свима позицијама буџета, изузев позиције текућих чланских улога, која се у предрачуну показује увек у свом номиналном износу.

Ако пак ове две позиције општих прихода — текући и дужни члански улози — спојимо уједно, као што их и показујемо редовно у нашим годишњим рачунима, онда ћемо имати следеће стање:

	предвиђено:	остварено:	вишак-мањак
члански улози	дин. 99.200.—	110.437.85	+ 11.237.85
уписнине	дин. 20.000.—	65.985.—	+ 45.985.—
таксе, казне и др.	дин. 5.000.—	13.763.—	+ 8.763.—
камате на улог	дин. 8.000.—	12.010.—	+ 4.010.—

Интересантно је напоменути, да су ове године члански улози више него два пута већи од прихода у претходној години,

када су изнели једва 50.168.— дин. Међутим, молимо да се ова појава не схвати као нека сигурна и стална тенденција у овој позицији или као неки знак изузетног побољшања наших финансија већ као једна нормална ствар, јер је сасвим природно и на свом месту да се наше опште потребе у целости покривају редовним приходима уз малу уштеду као резултат делимичног смањења дугованог чланског улога из ранијих година. Што се пак тиче прошлогодишње наплате у 50.168.— дин., она је била рекорд у обрнутом правцу, који нам је за цигло једно буџетирање преполовио готовину општега фонда, те се према истој не може судити за величину успеха у овој години.

И код укупних расхода појављује се извесно прекорачење у сравњењу са позицијама предвиђеним у годишљем предрачу-ну. Ова разлика од 9.172.01 дин. појављује се углавном као последица нередовних садашњих прилика, затим већих издавања помоћи породицама умрлих чланова и постигнутом споразуму са Адвокатском комором у Београду о „Браничу“ као нашем заједничком органу.

Појединачно, од важнијих прекорачења можемо поменути следећа:

На принадлежности особља издато је више 800.— дин. услед тога што је у току године повећана плата служитељу - позивару за 200 дин. месечно због настале скупоће; исто тако, његовим заменицима за време трајања његове војне вежбе плаћено је 750.— дин.; позиција помоћи породицама умрлих сиромашних адвоката изнела је за 11.000.— дин. изнад одобреног кредита, јер су се поред периодичних издавања ове помоћи појавила још три случаја у којима је Комора морала да интервенише са својим помоћи „једанпут за свагда“; издаци на осигурање особља и службенички порез порасли за 576.— дин. као последица повећања ових дажбина; претплата на новине „Бранич“ и др. листове и часописе прекорачена је за добрих 7.566.— дин. углавном због нове претплате на „Бранич“ како би сви наши чланови могли бесплатно да примају овај наш часопис и уштеђујући, на тај начин издатке око штампања својих многобројних извештаја, правилника, циркулара, позива и т. д.; код позиције „огрев и осветљење“ било је такође мало повећање издатака услед познате скупоће.

Од учињених уштеда на страни расхода ваља поменути као најзначајнију ону на позицији „дневница и путних трошкова...“, где је од одобрених буџетом 20.000 дин. ангажовано и утрошено само 10.910.— динара.

Напред поменути вишак по предрачуно расхода у дин. 9.172.— покривен је из вишка овогодишњих прихода одн. из срестава готовине у смислу буџетског овлашћења за 1939/40 год. Остала пак прекорачења подмирена су путем вирманисања између појединих позиција расхода личне или материјалне природе сходно истом овлашћењу.

Како се према овим излагањима наше финансијско стање у току ове године није битно изменило на боље, нити су могли бити створени нови или стални извори за приход, на које би се могло ослонити буџетирање наше установе — као што би било куповина или подизање једне зграде за дом и ренту — и како се, на жалост, наше финансирање још увек сваљује углавном само на оне чланове који стварно уплаћују свој улог а њихов је број далеко испод половине, то би свако и најмање смањење месечног улога било ризично и убитачно по оно мало готовине (65.097.14) на коју још у случају нужде можемо апеловати за покриће наших општих издатака. Да ово наше страховање није претерано, најбоље се види из чињенице, што смо у овој т. зв. доброј години једва стигли да из наплаћене чланарине покријемо опште једногодишње потребе. Зато је Одбор, стицајем прилика, био присиљен и ове године да уз предрачун буџета предложи месечни улог у несмањеном износу од 40.— дин.

Добротворни фонд.

Уз Азбучни именик адвоката и адв. приправника достављен свима члановима Коморе почетком ове године отштампан је био и текст новог Правилника добротворног фонда ове Коморе са напоменом да је исти одобрен од стране Господина Министра правде под бр. 109013 од 30. јануара 1940 год. и објављен у „Службеним новинама“ бр. 57 од 11. марта 1940 год. од када је добио и обавезну снагу.

Према томе, од дана ступања на снагу овог новог Правилника требало је да се са уписнином поступа сходно § 4 т. 1 т. ј. да се само половина додељује Добротворном фонду. Међутим, Г. Министар Правде у свом акту бр. 15952 од 24. IV. 1940 год. којим је вратио предлог ове Коморе о измени и допуни Пословника, ставио нам је до знања да се ова измена у погледу уписнине не може одобрити као противна § 43 сл. д Зак. о адвокатима, којим је прописано да се целокупна уписнина има употребити на добротворне сврхе, а да су аналогне измене „помутњом“ само одобрене у Пословнику Адвокатске коморе у Београду.

Полазећи са ових примедба Господина Министра Правде, ми морамо узети да му није била намера да одобри ни наше измене у Правилнику добротворног фонда, иако је то свакако другом омашком пропуштено да буде наглашено у пом. акту. С тога а пошто је ван дискусије да је закон јачи од правилника, ми ћемо и у будуће целокупну уписнину додељивати Добротворном фонду. Члановима пак и Скупштини скрећемо овом приликом пажњу на пропис § 6. новог Правилника о ограниченом праву трошења ове уписнине, који предвиђа да се за сврхе овога фонда може трошити редовно само приход из тач. 5 § 4 а уписнина само по изузетку и то до половине њеног износа оствареног у протеклој буџетској години.

Као што се види и из посебног рачуна овога Фонда, његова је готовина почетком године износила 281.405.— дин., од чега је било у меничним потраживањима 8000 дин. а остатак на приплоду код Државне хипотекарне банке.

Укупни приходи и доприноси фонда у овој години изнели су 83.088.— дин. од чега 65.985.— дин. уписане, 8.063.— дин. камате („приход од имовине фонда“) и 8.440.— дин. од новчаних казни и др. досуда. Ово је уједно и највећи приход и допринос постигнут до сада.

Из срестава овога Фонда у току године а према ранијем Правилнику издато је на име месечне помоћи 21.000 дин. према одлуци последње скупштине. Поред тога, додељено је трима породицама на име помоћи једанпут за свагда 15.000.— дин. те укупни издаци фонда износе 36.000 дин.

Вишак примања над издавањима је 47.088.— дин. и тај је износ придодат готовини фонда, која је 31. августа 1940 год. порасла на 328.493.— дин.

Како је § 9. новог Правилника предвиђао да се стална помоћ из овог фонда не може ни у ком случају издавати за време дуже од пет година једном кориснику с тим, да ће „породице које су већ примале ову помоћ за пет година моћи ову помоћ добити по решењу Скупштине само још за годину дана“, и како је то ланска Скупштина била решила за породице пок. Драгутина Пешића, бив. адв. из Приштине и пок Ранка Михаиловића, бив. адв. из Приштине то се њихова помоћ исцрпљује крајем месеца октобра 1940 год. о чему су већ благовремено извештене од стране Коморе.

Одбор на последњој седници није могао да изађе у сусрет по молбама за повећање месечне помоћи осталим породицама и у том је смислу и формулисао свој предлог за Скупштину, јер: пре свега, из овога се фонда само изузетно даје стална месечна помоћ, те је самим тим већ учињен један изузетак према молијама; друго, новим Правилником уведено је осетно ограничење у погледу ангажовања срестава Фонда, те се је морало водити рачуна о крајњем ефекту ових издавања и треће, Одбор је морао из овогодишњих расположивих срестава овога фонда да резервише један део ради додељивања нових потпора у току наредне године.

Инвентар ствари.

Инвентар коморине имовине у намештају, књигама и др. стварима од вредности повећан је у току ове године за 4.779.— дин. и сада износи 59.143.— дин.

II.

Предлог буџета за 1941 гдину.

Нови предрачун урихода и расхода који предлажемо Скупштини за идућу 1941 годину већи је од овогодишњег за 21.200.— дин. од чега: на партију личних издатака долази 3.400 дин.

WWW.UNILIB

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

због повећања плате служитељу — позивару за 200 дин. месечно и пораста дажбина за 1.000 дин. Остатак у 17.800.— дин. проузрокован је новопредвиђеном претплатом на „Бранич“, рачунајући 190 адвоката по 45.— дин. годишње; затим појачањем позиције за непредвиђене и недовољно предвиђене издатке од 5.000 на 10.000 дин. и, најзад, малим повећањем неких од осталих позиција расхода услед општег подизања цена свој роби и материјалу.

Уз предлог буџета тражили смо и овом приликом уобичајена овлашћења — да се у случају потребе може вршити вирманисање између појединих позиција расхода а да се код подбацивања прихода може за покриће нужних издатака употребити и готовина одговарајућих фондова која се налази на приплоду код Хипотекарне банке.

Подносећи Скупштини предњи извештај благајне са кратким образложењем предлога буџета за 1941 годину, Одбор моли Скупштину да исте прими и одобри.

Благајник,
Јр. Органџијевић

Претседник,
Драг. Т. Тасић

ПРЕДРАЧУН БУЏЕТА

Адвокатске коморе у Скопљу за рачунску 1941 год.

Приходи:

1 Од редовних чланских улога — 190 чланова по 40 динара месечно	Дин.	91.200.—
2 Од дугованих чланских улога за раније године, да се наплати у току 1941 године	„	22.500.—
3 Од уписнина адвоката и адвокатских приправ.	„	30.000.—
4 Таксе за Комору	„	3.000.—
5 Новчане казне	„	3.500.—
6 Трошкови	„	3.000.—
		<hr/>
	Дин.	153.200.—

Расходи:

А. Лични расходи		
1 Плата 1 сталног чиновника — књиговође	Дин.	24.000.—
2 Плата 1 хонорарног деловође Дисц. Већа	„	12.000.—
3 Плата 1 сталног служитеља — позивара	„	14.400.—
4 Дневнице и путни трошкови чланова Одбора, Дисц. већа и делегата за Савез Адв. комора	„	20.000.—
5 Службенички порез за горње особље коморе	„	2.500.—
6 Осигурање службеника Коморе	„	3.500.—
7 Помоћ сиромашним породицама умрлих чланова и др. потпора	„	25.000.—
8 Члански улог Савезу Адв. комора	„	1.000.—
		<hr/>
	Свега Дин.	102.400.—

Б. Материјални расходи

9	Кирија за локал канцеларије Коморе	Дин.	12.000.—
10	Огрев осветлење и одржање канцеларије	"	3.000.—
11	Канцеларијски прибор и материјал	"	3.500.—
12	Набавке, штампање и повез књига и материјала	"	4.000.—
13	Телефон — претплата и евентуално пресељење	"	1.600.—
14	Службене Новине и други листови и часописи	"	2.000.—
15	Претплата за „Бранич“	"	8.550.—
16	Трошкови Пошт. Штедионице по чек. рачуну	"	1.000.—
17	Поштарина и други извршни трошкови	"	1.650.—
19	Државној штампарији за огласе	"	2.000.—
	Свега	Дин.	41.200.—

В. Непредвиђени издаци

20	За непредвиђене и недовољно предвиђене потребе — личне и материјалне	Дин.	10.000.—
	Укупно	Дин.	153.200.—

НАПОМЕНА: 1) Месечни члански улог да буде по 40.— динара.

2) У колико предвиђени приходи не буду довољни за подмирење расхода, да се узме из готовине која је на приплоду код Држав. Хипотек. Банке.

3) Допуштају се вирмани у буџетирању по одлуци Одбора Коморе.

Благајник,
Кр. Органџијевић

Претседник Коморе,
Драг. Т. Тасић

Чланови одбора:

А. Христић, Б. Л. Јанковић, Љ. Стаменковић, Др. Јосип Седмак, Михаило Божовић Штев. Тривунац, Мил. Крџић, Бранко Аћимовић, Бл. Поповић.

Седница од 22 јула 1940 године

На седници ужег Одбора Коморе од 22. Јула 1940. г. којој су присуствовали: Бранко Аћимовић заменик претседника, др. Јосип Седмак члан Одбора и Благоје Поповић, члан и секретар Одбора, донесене су одлуке: Уписан је у именик адвокатских приправника Љубомир Стаменковић код Стевана Стаменковића адв. из Ниша.

Одобрен је Предрагу Вучковићу адв. приправнику прелаз вежбе из канцеларије Антонија Бачића у канцеларију Моше Варона, оба адв. из Ниша. Милосаву Игњатовићу адв. приправнику из Ниша одобрено је једномесечно отсуство, с тим, да му се то време рачуна у вежбу.

Драгутину Влајинцу адв. приправнику из Скопља, издато је уверење о стажу.

Нова Вугделић адв. из Скопља именован је за заменика др. Рудолфа Кривица адв. из Љубљане у парници коју овај води у Скопљу као заступник др. Андре Друшковића, адв. из Љубљане.

На седници ужег Одбора Коморе од 29. јула 1940 г. којој су присуствовали само: Бранко Аћимовић заменик претседника и Благоје Поповић члан и заменик секретара Одбора, донесена је по тражењу Апелационог суда у Скопљу одлука, којом су за чланове испитног одбора при истом суду за полагање судијског испита предложени: Бора Јанковић, Павле Милићевић, Божидар Тадић и Јевта Николић, адвокати из Скопља, и за чланове испитног Одбора за полагање адвокатског испита при истом суду:

Бора Јанковић, Павле Милићевић, Божидар Тадић, Јевта Николић, Драгутин Тасић, Љубомир Стаменковић и Бранко Аћимовић, адв. из Скопља и Александар Христић, адвокат из Врање.

На седници ужег Одбора Коморе од 23. августа 1940 г. којој су присуствовали: Драгутин Тасић претседник, Крунислав Органџијевић, Благоје Поповић и др. Јосип Седмак, чланови и Стеван Тривунац члан и секретар Одбора, донесене су одлуке:

Александар Костић адв. приправник из Битоља уписан је у именик адвоката са седиштем у Битољу.

У именик адвокатских приправника уписани су:

Милорад Николић код Радована Димитријевића адв. из Ниша, Др. Борислав Ив. Благојевић, код Благоја Поповића, адв. из Скопља.

Драгољуб Бојовић код Николе Пајовића адв. из Косов. Митровице, Арсеније Симиџијевић код Нове Вугделића, адв. из Скопља, Сокољ Доброш код Кадрије Салиха адв. из Гостивара.

Брисани су из именика приправници: Надежда Богдановић из Скопља, Илија Митровић из Битоља и Милорад Вучковић из Врање и Манојло Х. Пецовић из Штина, сви због ступања у државну службу.

Решено је да се часопису Браничу исплати претплата за све чланове ове Коморе за целу 1940 годину по 45 динара за сваког члана.

Решено је да се Тири Васиљевићу исплати 300.— динара на име награде за замењивање служитеља Коморе који је на вежби.

Седница 9. септембра 1940 године

На седници ужег — извршног Одбора од 9. септембра 1940 г. којој су присуствовали: Драгутин Тасић претседник, др. Јосип Седмак и Крунислав Органџијевић чланови и Стеван Тривунац члан и секретар Одбора, донесене су одлуке:

Братислав Белошевић адвокат из Лесковца брисан је из именика под 2. августом 1940 г. због смрти. За преузимања његове канцеларије именован је Ђура Крикалић адвокат из Лесковца.

Одобрен је прелаз вежбе адвокатским приправницима: Видаку Петровићу из канцеларије Братислава Белошевића у канцеларију Ђуре Крикалића, оба адвоката из Лесковца, Николи Тодоровићу, из канцеларије Војислава Протића у канцеларију Александра Костића, оба адвоката из Битоља, Велизару Пешићу, из канцеларије Моше Варона у канцеларију Михаила Димитријевића, оба адвоката из Ниша.

Брисани су из именика адвокатски приправници: Стеван Светијевић из Битоља, по одјави принципала Сотира Тренчевића адвоката из Битоља, Никола Јаневић из Охрида, по одјави принципала Глигорија Гроздановића, адвоката из Охрида.

Спири Јаневићу адвокатском приправнику из Охрида да се изда уверење о вежби.

Седница од 22 септембра 1940 године

На пленарној седници Одбора одржаној на дан 22 септембра 1940 год. којој су присуствовали: Драгутин Тасић претседник, Александар Христић, Бора Л. Јанковић, др. Јосип Седмак, Михаило Божовић, Љубивоје Стаменковић, Крунислав Органџијевић, Милован Крчић, Бранко Аћимовић и Благоје Поповић, чланови и Стеван Тривунац члан и секретар Одбора, донесене су следеће одлуке:

Љубомир В. Ђерасимовић уписан је у именик адвоката са седиштем у Лесковцу.

Будимир Борисављевић адвокат из Битоља брисан је под 29 августом 1940 године због пресељења канцеларије у Београд.

Др. Јосип Риболић из Загребa одбивен је од тражења уписа у именик адвоката ове Коморе.

Добрица Баковић уписан је у именик адвокатских приправника на вежби код Милосава Анђелића, адвоката из Пријепоља.

Имре Рашидовић адв. приправник брисан је из именика по одјави принципала Кадрије Салиха адв. из Гостивара.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.PK

Примљени су: извештаји: о раду Одбора Коморе, Дисциплинског Већа и благајне; годишњи рачуни благајне и Добротворног фонда и предлог буџета за 1941. годину, по коме се члански улог и за наредну годину предвиђа по 40 динара месечно, као и до сада.

Коцком су испали из Дисциплинског већа чланови: Живко Костић, Бранко Аћимовић, Ђорђе Ристић, Мирко Шуљевић, Душан Каџацић и Лазар Хаџи Христић. Решено је да се осим ових шест испалих бирају на скупштини још два члана истог Већа, на место Боже Божовића и Војислава Ђукића, који су у току пословне године брисани из именика адвоката и на тај начин престали бити и чланови Већа.

Решено је, да претседници Одбора Коморе и Дисциплинског већа спреме извештаје и предлоге за наредну Скупштину Коморе о новим Пословницима за рад Одбора и Већа, а по примедбама које је ставио г. Министар Правде на израђене и послате му пројекте истих на оверу.

Решено је да се предложи Скупштини, да се Дани удови Стојана Цветковића, бив. адвоката и Даници удови Илије Обрадовића, бив. адв. издаје и за идућу годину помоћ из сретстава Добротворног фонда, и то Цветковићки по 600 а Обрадовићки по 200.— дин. месечно, колико су и до сада примале.

Констатовано је, да се Милице удови Драгутина Пешића и Даници удови Ранка Михаиловића, оба бив. адвоката из Приштине гаси помоћ концем месеца Октобра ове године, која им је до сада издавана из средстава истог фонда и то Милице десет а Даници више од шест година. Ово по одлуци прошлогодишње Скупштине и по пропису новог Правилника истог фонда.

Решено је да се предложе народној Скупштини за отпис примања Коморе од чланског улога и досуда: од умрлих адвоката Боре Јовчића, Петра Чубелића и Анастаса Тасића и од пискарача Живка Живковића и Коче Кушевића, због утврђене ненаплатљивости истих.

Донесене су одлуке и по неколико предмета Дисциплинских пријава. Решено је да се овогодишња Скупштина Коморе одржи на дан 27 октобра 1940 г. у сали Трговачко-Индустријске Коморе у Скопљу.

Решено је да се расписом преко Бранича скрене пажња свима адвокатима и адвокатским приправницима, да приправници волонтери на стажу у суду за време тога стажа не могу вршити адвокатске послове као заменици својих принципала пред судовима.

СВИМА АДВОКАТИМА И АДВОКАТСКИМ ПРИПРАВНИЦИМА АДВОКАТСКЕ КОМОРЕ У СКОПЉУ.

Примећено је, да многи адвокатски приправници, када ступе на вежбу у Суд, обављају адвокатске послове и за време њихове вежбе у суду, и да чак и пред судовима замењује своје принципе. То је дало повода дискусији на седници ширег Одбора ове Коморе одржаној на дан 22. септембра 1940 г. па је на истој донесена одлука, да адвокатски приправници док су као волонтери на стажу у суду, не могу вршити адвокатске послове, нити заступати своје принципе.

Скреће се пажња на извршење ове одлуке адвокатима и адвокатским приправницима ове Коморе, да не би дошли до дисциплинске одговорности — принципал и приправник.

Ради сигурности препоручује се адвокатима принципалима, да приликом ступања њихових приправника на вежбу у Суд, одузимају од ових издата им заменичка пуномоћства, и да на њих пазе док су у суду, како се у овоме смислу не би огресли о дужност.

Оверана
Претседник Коморе
Драг. Т. Тасић

ПРИКАЗИ

WWW.UNILIB.RS

Александар Маклецов, проф. универзитета: „Vračunljivost in nevarnost“, Љубљана 1940 год. ст. 43.

Релативно мала расправа проф. Маклецова треба послужити, како то и сам аутор каже, као допринос општој теорији о кривичној одговорности. Наслов дела и одвише јасно говори о интересантности и техници обрађене теме, да бисмо морали ово и засебно наглашавати. А ништа мање није непозната ни огромна правна литература, која је деценијама посвећивана овој проблему. Проблем се разрађује, профињује и постепено решава, иако до данас стоји још увек нерешен. Уосталом ствар је и по себи разумљива. Тежиште овога проблема лежи у дубоким психолошким основима, који су, барем засада, нашем сазнању прилично неприступачни. Ради тога овде многа наша тврђења остају само више или мање вероватне хипотезе, које кривично право по могућности увек избегава, иако их не може у много случајева избећи. Па када знамо, да и многе друге науке, којима се не може порећи прецизност, као што је нпр. физика, записивају многа своја тврђења на хипотезама, не требамо се чудити, што их ипак ни кривично право није могло мимоићи. Кратак садржај дела најбоље ће нам показати, на који начин утор решава постављена питања.

Современо кривично право резултат је борбе, идејне борбе, класицизма и модернизма. Да бисмо могли разумети његово стварање потребно је упознати се са основним проблемима кривичног права, а то су — међу осталим — урачуњљивост, виност и опасност учиниоца кривичног дела. Појам урачуњљивости историјски се формирао постепено. Почетке му налазимо у римском *doli sарacitas*, која се доцније проширује у *sарacitas doli vel culpa*. Код Пуфендорфа налазимо — у већој мери него код његових претходника — тезу, да урачуњљивост претпоставља слободу воље (*fundamentum imputabilitatis est libertas voluntatis*). Насупрот овом индетерминистичком гледишту стоји схватање Хомелово, да опасност учиниоца кривичног дела чини основ кривичне одговорности, јер је слобода воље само илузија. Тиме је започела борба индетерминиста и детерминиста која се води до данас.

После тога приказује писац поједине правце детерминизма и индетерминизма. Иако у основи постоје два табора ипак се и један и други деле на више подгрупа, тако индетерминизам на трансцендентални, апсолутни и релативни, детерминизам опет на материјалистички, натуралистички и психолошки, и као сами називи не играју нарочиту улогу с обзиром да им је и у једном и у другом табору основна разлика у томе, да ли иду у крајност или претстављају неко умереније решење. Напосе говори о гледишту националсоцијалиста и италијанског кривичног законика. Националсоцијалисти су у почетку заступали гледиште крајњег детерминизма, али је критика убрзо упозорила, да би такво гледиште било у супротности са основним схватањима националсоцијализма, који полаже велику важност на вољу учиниоца кривичног дела, услед чега мора кривичну одговорност заснивати на слободи воље. Према томе претпоставка кривичне одговорности учиниоца је способност за кривњу, тако да су урачуњљивост и виност у ствари идентични појмови (*zurechnungsfähig-schuldfähig*). Насупрот томе италијански крив. зак. стоји, како каже аутор, између апсолутног индетерминизма и механичког детерминизма, а то је психолошки детерминизам.

Модерно кривично законодавство остало је при појму виности, при чему се сам појам виности разрадио и „профинио“. Што се пак тиче појма опасности учиниоца кривичног дела он би имао служити само као допуна појму виности. Истина Ферџив нацрт и Крив. зак. Совјетске Русије узели су појам опасности као основ кривичне одговорности, али су у томе остали осамљени. Огромна већина кривичног законодавства остала је при појму виности остављајући појму опасности само допунски карактер. На основу свега тога закључује аутор, да историјски развој кривичног права по о-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

вом питању није прекинут, јер је оно остало при појму виности, коме је нормативна теорија кривње помогла, да су из њега уклоњени недостаци раније психолошко-натуралистичке теорије виности.

И у нашој кривично-правној литератури обрађивана су врло често напред истакнута питања, а напосе проблем о слободи воље, при чему су поједини писци заступали разна гледишта. Најекстремније детерминистичко гледиште (апсолутни, материјалистички детерминизам) заступао је Др. Фердо Чулиновић. Индетерминистичко гледиште заступао је Авакумовић и Шиловић (релативни индетерминизам), док су Др. Мил. Веснић и Др. Е. Милер, бивши професори Загребачког универзитета, били психолошки детерминисте. Са филозофског гледишта нарочито је обрађивао ово питање Др. Бран. Петронијевић. Како је писац у одељку, који говори о умереном детерминизму, споменуо и један наш рад по овом питању то ћемо ради објашњења укратко изнети своје гледиште. У нашем чланку „О слободи воље у кривичном праву“ (Бранич 1934. бр. 11, који цитира писац) ми смо изнели појединина гледишта по овом питању, при чему се нисмо определили ни за један од тамо споменутих праваца. Циљ нам је био само то, да истакнемо бесплодност конструкција, које нису засноване на психолошком основу овога проблема и базирају само на више, мање вероватним претпоставкама. Иако апсолутни индетерминизам са једне и материјалистички детерминизам са друге стране изгледају непомирљиви посредне варијанте показују не само велико приближавање него шта више толику блискост, да се међусобно готово и не разликују (релативни индетерминизам и психолошки детерминизам). Међу њима је, када се мало дубље посматрају, у ствари једина разлика у томе, на који начин гледају стварање и развој вољних радња, а то су баш они психолошки супстрати, који су нам још увек одвише нејасни и непознати. Сам проблем може се проучавати како са метафизичког и филозофског тако и са етичког и психолошког гледишта, при чему проучавање са психолошког гледишта мора водити рачуна и о патолошким појавама воље (Рибо), које често говоре у прилог детерминизма. Ово је и одвело многе правнике до мишљења, да је проблем слободe воље ирелевантан за кривично право (Штос) и до тзв. индиферентизма и агностицизма (у нас Др. Т. Живановић). У нашем, можда и одвише слабо запаженом раду („Заштитни надзор“, Архив 1937, стр. 419) ми смо с обзиром на кривично право изнели своје гледиште које би се могло назвати „практичним индетерминизмом“, а у коме смо нагласили да немају право они, који сматрају да је овај проблем ирелевантан за кривично право. Исто тако смо рекли, да никакво решење не претставља ни заснивање слободe воље на фикцији о слободи воље, јер то у ствари значи исто, што и тврдити да воља није слободна. Факат је, да се у практичном животу сви људи владају као да имају слободну вољу и то није фикција него факат и до решења овога питања (ако га се икад могне решити) ми морамо и кривично право заснивати на томе факту, јер је то једини факат, који нам овде стоји на расположењу.

Др. Ј. Кулаш, адвокат.

Ред. унив. проф. iur. et hon. с. **Метод Доленц:**

Pravnozgodovinska študija o prisegi pri slovensih, 1940 стр. 34

Аутор каже, да заклетва спада међу оне правне институте, који уживају велики углед и поштовање међу Словенцима. Али овај велики углед заклетве не потиче од страха пред казном, која је предвиђена у кривичном законнику за кривоклетство него има чисто верске разлоге. За заклетву постоје код Словенаца три израза: присега, рота и заклетва, од којих је овај други германскога, док су први и последњи славенскога порекла. Писац се претходно осврће на термилошку страну горњих израза, после чега износи историјски развој ове институције задржавајући се, дакако, највећим делом на приликама код Словенаца. Средовековну заклетву и њен развој приказује на основу материјала, који су прикупила браћа Кос дајући доцније категоризацију средовековне заклетве. У писме-

ним исправама Хрвата и Срба налазе се по овој теми многи подаци и аутор спомиње Винодолски, Пољички и Душанов законик, Синтагму Матије Властара и Истарски развод. По том говори о утицају римског и црквеног права до краја средњег века, па о развоју у новом веку и даје своје закључке; при крају је додат резиме на немачком језику. Све ово илуструје аутор на безбројним примерима из којих се јасније разабире како врсте заклетве, тако и процедуре и утицаји. То би био кратак садржај ове занимиве расправе.

Др. Доленић све више задужује нашу правну литературу делима ове врсте, па поред толиких других својих дела стално увећава и своје задужења за нашу правну науку, што га је већ одавна ставило у ред наших најјачих научника. А нема сумње да ће и онај, који буде једног дана српску и хрватску правничку публику детаљније упознавао са целокупним његовим радом учинити велику услугу нашим правницима.

Др. Ј. Кулаш, адвокат.

НЕКРОЛОЗИ

† Братислав - Бата Ђелошевић

Неумитна судбина погађа оне који треба да живе за опште добро човечанства. Природа је у овом погледу неправична и тако је овога месеца одузела живот једном човеку, који је поред својих свакодневних послова обављао и послове опште народне и радио и на пољу правде читао свога века, а то је живот Братислава-Бате Ђелошевића адвоката из Лесковца. Имао сам прилику да са овим човеком, који је био свеж и ведар и који је био заточеник правде и правце, пре неколико дана разговарам о општим проблемима који се тичу нашег правосуђа и који је био од првих својих почетака поборник правде и истинске законске правде, не сумњајући да ћу данас о њему говорити као о покојнику, стекнем уверење да неумитна судбина одабира оне који су међу најбољима, и који треба да остану у вечитој успоми својих познаника и пријатеља, кажем последњу реч о њему.

Братислав-Бата Ђелошевић је дуги низ година био не само практичар, као адвокат, већ је исто тако радио на пољу правне науке, а нарочито на пољу кривичног права. Он је као сарадник наших правних часописа: Бранича, Архива, Полиције и Правосуђа дао максимум своје енергије и масу запажених правних чланака, који су се односили на живо право, и у којима је излагао своја гледишта на поједина практична правна питања. Дубоким познавањем праксе нашег правосуђа његови чланци су били запажени од наше правне читалачке публике, и остављали дубок утисак онима који су их читали, јер су били снабдени јаком правном аргументацијом. Ђелошевић је задужио нашу правну литературу самим фактом што је радио на њој дуги низ година, а сем тога он, као адвокат није био бирократа, већ је био приступачан свима и свакоме и знао је заштитити како онога малог човека, тако исто и онога великога, не правећи разлике, само када је у питању ствар правде и правце.

Братислав Ђелошевић пратио је и међународни правни живот, а нарочито кривично-правну литературу, и био је члан нашег Криминалног удружења у Београду.

У Братиславу Ђелошевићу наше правосуђе, а нарочито адвокатски ред, губи једног савесног радника на пољу правосуђа и правне науке, и његов рад и борба за чисту и праву правну истину, остаће међу нама, његовим познаницима и пријатељима, у трајној успоми.

Слава Братиславу Ђелошевићу и вечан помен међу нама.

Др. Бор. Д. Петровић.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

www.univ.rs

† Др. Мирослав Вранић

У познатој катастрофи путничког авиона на Велебиту страдао је и наш загребачки колега Др. Мирослав Вранић. Да начин његове смрти и није био онако необичан саучешће свих оних, који су га познавали, било би једнако велико. А познавали су га многи: адвокати и музички свет, планинари и правници, сељаци и грађани. Попут многих наших интелектуалаца и у нашим приликама, где неки дају све а неки ништа, растрзао се он на више страна и тако није доспео да се на сваком поједином подручју онако интензивно афирмира, како би то иначе могао по својим лепим способностима. Од оснивања Адв. коморе у Загребу био је члан њеног одбора и благајник, члан управе глазбеног завода, Завода за проучавање народног господарства итд., а писао је по мало и по новинама и у Мјесечнику Правничког друштва. Тачно је рекао кол. Др. Јосип Визнер, сејач се у име Адв. коморе и пријатеља опростио с њим над гробом: „Ти си, Миро Вранићу, био од оних адвоката који схватају и врше своју адвокатску службу као социјалну дужност и ти си је тако вршио пуном горљивошћу и стремљењем имајући једину сврху и циљ помоћи онима, који су ту помоћ нужно требали.... Као хрват и значај Ти си Миро био међу првим бранитељима хрватских политичких оптуженика за цело време диктаторског режима од процеса Солдин-Храниловић па до чувеног процеса керестиначког.“

(Овај некролог прештампан је из „Одвјетника“ органа Адвокатске коморе у Загребу бр. 7/1940).

* ПРЕГЛЕД ЗАКОНОДАВСТВА

Бр. 186—LXI од 15 августа 1940 год.: 533) Правилник о утрошку доприноса које плаћају творнице за дозволу употребе југословенских распознајних знакова за производе обухваћене Уредбом о изради и употреби годинх и изолованих електричних водовода и изолованих цеви са прибором. — 534) Упутство о пријему надничара на рад у ресору министарства грађевина. — 535) Преглед државних расхода и прихода за месец јуни и за период април—јуни 1940 по буџету за 1940/41 годину као и за период април 1939—јуни 1940 год. по буџету за 1939/40 год. — 536) Наредбе Министра војске и морнарице о Помоћној војсци земаљске одбране. — 537) Такса за новинарске међумесне телефонске разговоре.

Бр. 188—LXII од 17 августа 1940 год.: 538) Уредба о изменама и допунама Уредбе о потпори породицама лица позваних на војну дужност. — 539) Уредба о извозу коња. — 540) Уредба о уљарицама и контролним мерама при смештању, издавању и утрошку погонског материјала увезеног слободно од царине и државне трошарине за снабдевање домаћих и страних цивилних авиона. — 542) Исправка о тексту Уредбе о регулисању службених односа за случај позивања службопримца на војну вежбу.

Бр. 192—LXIII од 22 августа 1940 год.: 543) Уредба о војним дисциплинским судовима. — 544) Уредба о допуни Уредбе М. ц. бр. 1445 од 8 новембра 1939 год. — 545) Уредба о стављању ван снаге Уредбе о максимирању цене и принудном откупу пшенице и кукуруза. — 546) Измене и допуне Правилника за извршење Уредбе о ратним инвалидима и осталим жртвама рата. — 547) Правила о полагању испита за забавиље. — 548) Измена Правилника о привременим и споредним припадностима службеника Речне пловидбе. — 549) Измена Правилника о привременим и споредним припадностима службеника Речне пловидбе. — 550) Наредба о заштити јавног морала. — 551) Продужење рока забране израде предмета од гуме. — 552) Продаја каписла разних калибара у војно-техничком заводу у Крагујевцу. — 553) Трговински споразум, споразум о плаћањима

и споразум о развоју туризма. — 554) Службени телефони и међумесни разговори врховног повереника и повереника Министарства и дирекција пошта, телеграфа и телефона. — 555) Допуна списка Управа Јавне службе посредовања рада, јавних берзи рада, њихових подружница, експозитура и повереништва. — 556) Исправка Правилника.

Бр. 193—LXIV од 23 августа 1940 год.: 557) Правилник о употреби водовода и наплати водоводних такса у Врњачкој Бањи.

Бр. 195—LXV од 26 августа 1940 год.: 558) Уредба о мерама у сврху снабдевања становништва и војске хлебом. — 559) Правилник о стручним испитима у поштанско-телеграфској струци. — 560) Правилник о саставу и раду врховног повереништва и о раду повереника у дирекцијама пошта, телеграфа и телефона. (Правилник о повереничкој служби). — 561) Правилник о радном времену пошта, телеграфа и телефона. — 562) Правилник о руковању са Градском ветеринарском закладом за подручје града Панчева. — 563) Тумачење чл. 9 Правилника о цељењу против беснила. — 564) Продајне цене бензинске мешавине.

Бр. 197—LXVI од 29 августа 1940 год.: 565) Уредба о уговору о трговини и пловидби, са прилозима који чине његов саставни део, закљученом и потписаном у Београду 24 маја 1934, између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске. — 566) Уредба о допунском протоколу уз Уговор о трговини и пловидби између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске од 24 маја 1934 год. потписаном у Софији 12 фебруара 1940. — 567) Уредба о допунском протоколу уз санитарно-ветеринарну конвенцију између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске (Прилог В Уговора о трговини и пловидби између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске од 24 маја 1934) потписаном у Софији 12 фебруара 1940. — 568) Правилник о раду лечилишта за туберкулозне Централног хигијенског завода у Ковиљачи. — 569) Измене и допуне Правилника о заштити од ваздушних напада — I део — Ђ. Бр. 8127 од 8. јуна 1939 године. — 570) Измене у Правилнику о теренском раду техничких чиновника и службеника одељења Катастра и држвних добара. — 571) Отпрема пшенице и пшеничног брашна из главног производног подручја.

Бр. 199—LXVII од 31 августа 1940 год.: 572) Указ о стварању Потпуне мушке класичне гимназије у Београду. — 573) Уредба о високој богословској школи у Марибору. — 574) Уредба о изменама и допунама у Закону о устројству Војске и морнарице. — 575) Уредба о изузетном пријему ученика у V разред учитељских школа и скраћеном трајању школске 1940/41 године за редовне ученике-це V разреда. — 576) Уредба о контроли цена на мало. — 577) Преглед воћа намењеног иностранству има се вршити на одређеним станицама. — 578) Наредба о обележавању маски за употребу у индустријске или санитарске сврхе. — 579) Исправка у тексту Уредбе о уљарицама и јестивом уљу од 16 августа 1940 год.

Бр. 201—LXVIII од 3 септембра 1940 год.: 580) Правилник за извршење Уредбе о хмељу од 27 марта 1940 године. — 581) Отварање петог разреда учитељске школе за ученике са вишим течајним испитом. — 582) Контрола лекова биолошког порекла. — 583) Допуна упутства Ц. Бр. 29300/1925 за примену Царинско-поморског правилника. — 584) Укидање Царинског одељка у Градешници и Драгошу а отварање у Мецетлији, Царинарице у Битољу. — 585) Рок лежања роби изложеној на Загребачком збору. — 586) Припајање царинских одељка у Гентеровцима Царинарици I реда у Г. Радгони. — 587) Папирне вреће за паковање кристалног шећера. — 588) Право Хрватског ауто-клуба из Загреба за издавање триптика и карнета. — 589) Објашњење чл. 11 Правилника о извршењу Уредбе са законском снагом о легитимацијама (посл. књижицама) радника и намештеника о праву трг. помоћника на прибављање легитимације прив. намештеника. — 590) Допуна чл. 48 Правилника о телефонској служби у унутрашњем саобраћају. — 591) Измена и допуна чл. 27 Правилника о пријемним апаратима.

Бр. 202—LXIX од 4 септембра 1940 год.: 592) Указ о отварању потпуне самоуправне гимназије у Алексинцу. — 593) Указ о отварању Пот-

пуне мешовите реалне гимназије у Јагодини. — 594) Указ којим се Потпуна реална гимназија у Туприји своди на непотпуну. — 595) Уредба о Градској кланици у Београду и Земуну. — 596) Уредба о организацији и пословању градске реонске ветеринарске службе на подручју града Београда — 597) Правилник о организацији и уређењу војног музеја. — 598) Измене и допуне Наредбе бр. 3 о ограничењу продаје течног горива. — 599) Набавка шећера без наплате државне трошарине за исхрану пчела.

Бр. 206—LXX од 9 септембра 1940 год.: 600) Указ о поступном отварању Потпуне II мушке реалне гимназије у Београду од школске 1940/41: — 601) Указ о стварању потпуних гимназија у Суботици, Љубљани Вељеву, Чачку, Подгорици, Цељу и Сарајеву. — 602) Уредба о отварању потпуне приватне немачке гимназије с правом јавности у Београду. — 603) Уредба о отварању српске православне потпуне (велике) класичне гимназије с правом јавности у Новом Саду. — 604) Уредба о отварању потпуне немачке приватне реалне гимназије у Новом Врбасу. — 605) Уредба о приватној немачкој учитељској школи с правом јавности у Новом Врбасу. — 606) Правилник о примању и стручном образовању чиновничких приправника поштанско-телеграфско-телефонске струке. — 607) Измена Правилника за полагање професорског испита за професоре нижих пољопривредних школа бр. 8021 од 29 децембра 1919 године. — 608) Допуна упутства за пријем надничара на рад у одељењу за грађење железница.

Бр. 208—LXXI од 11 септембра 1940 год.: 609) Отварање Непотпуне реалне гимназије у Параћину. — 610) Продужење рока за пријем слушаца у Вишу педагошку школу у Београду. — 611) Промена седишта школског надзорништва из Љубљане. — 612) Измене у Упутствима за извршење Уредбе о утврђивању минималних надница Ст. бр. 30981 од 15 априла 1937 године. — 613) Објашњење о праву доктора целокупног лекарства, који није специјалиста за болести уста и зуба или зубни лекар, за вршење зубно-лекарске праксе. — 614) Објашњење о праву на бањску сезонску праксу оних лекара који немају месно право приватне лекарске праксе или који се не могу користити таквим правом. — 615) Измене Уредбе о превозу путника, пртљага и робе на железницама од 1 октобра 1940 год. — 616) Преглед државних расхода и прихода за месец јули и за период април—јуни 1940 по буџету за 1940/41 год. — 617) Међународна конвенција о превозу путника и пртљага на железницама и Међународна конвенција о превозу робе на железницама — Приступ Словачке Републике. — 618) Наредба о цени брашна на подручју Управе града Београда.

Бр. 211—LXXII од 14 септембра 1940 год.: 619) Уредба са законском снагом о Великој медреси Краља Александра I у Скопљу. — 620) Поступак за одређивање међне линије између државног шумског земљишта и приватног поседа.

Бр. 212—LXXIII од 16 септембра 1940 год.: 621) Отварање VIII разреда Самоуправне гимназије у Новом Пазару. — 622) Уредба о изменама и допунама Закона о Народној банци Краљевине Југославије. — 623) Измене и допуне у статутима Народне Банке Краљевине Југославије. — 624) Уредба о регулисању набавке бензинске мешавине за погон аутомобила чланова дипломатских мисија акредитованих код Њ. В. К. Краља Југославије. — 625) Правилник о снабдевању чланова дипломатских мисија акредитованих код Њ. В. Краља Југославије бензинском мешавином за погон њихових аутомобила. — 626) Уредба о изменама и допунама Уредбе о Дирекцији за спољну трговину. — 627) Уредбе о изменама и допунама Уредбе о рачуноводству Дирекције за спољну трговину. — 628) Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању минималних надница, закључивању колективних уговора, помирењу и арбитражи. — 629) Наредба о надницама квалификованих и неквалификованих радника на подручју Управе града Београда. — 630) Радни уговор за раднике солане Крека—Симин Хан. — 631) Предузеће „Вистад“ а. д. може производити каписле за приватну употребу. — 632) Одредба о макомирању бруто зарада у продаји на мало.

Бр. 215—LXXIV од 19 септембра 1940 год.: 633) Правилно жандармеријске службе. — 634) Решење о регулисању употребе гуме.

САДРЖАЈ ПРАВНИХ ЧАСОПИСА

WWW.UNILIB.RS

Одвјетник — орган Адвокатске коморе у Загребу: Уредник Др. Иво Политео. Број 7 Год. XIV за јули 1940 год. Што хоће прави одвјетници. Судство и одвјетништво у Совјетској Унији, написао Др. Ф. Чулиновић. Професионални интервенционизам. Распоред рада код судова, написао Др. А. Гавела. Минимална тарифа. Из сталешке јудикатуре. Накнада трошка одвј. заступања у изврш. поступку. Вијести Адв. Коморе у Згребу. Наши покојници. Разно.

Правна мисао — часопис за право и социологију. Уредници: Др. Драг. Кечкић, Др. Никола Вучо и Др. Драгослав Тодоровић. Свеска мај-јуни 1940. Бр. V—VI. Л. М. Костић. — Члан 116 устава и његова примена. Др. Љубомир С. Дуканац. — Новије синтетичке теорије о вредности. Живојин Цветковић. — Уметност, друштво и радничка класа, Др. Слободан Поповић и Сретен Стефановић. — Полни нагон сеоских младића и социјална средина. Критички преглед књига и Хроника.

Свеска јули—август 1940. Бр. VII—VIII. Др. Јован С. Ђорђевић. — Либерална држава регулатор. Корпоративна држава и планска држава. Др. Љубомир С. Дуканац. — Новије синтетичке теорије о вредности. Др. Сава П. Пантелић. — Емпиризам вариабилитета званичне есконтне стопе у примени на лондонском, њујоршком и париском новчаном тржишту. Ђорђе А. Клајн. — Млади убица Душан Нинковић. Критички преглед књига.

Полиција — часопис за управну, полицијску, судску и самоуправну праксу. Уредник Др. Гојко Никетић. Свеска 4, 5 и 6. Књига прва. Душан П. Мишић. — Пресуда без вредности (§ 280 К. п.). Ј. Таубер. — Трговачки посредници (§§ 91—103 новог Т. з.) Др. Бранко Ј. Станковић. — Положај окривљеника пред грађанским и војним кривичним судовима. Мирко Д. Живановић. — Ранг звања у ресору Министарства унутрашњих послова. А. Петровски. — Усавршавање жандармеријских старешина у војним и стручним знањима. Марко С. Вукшић. — Улога жандармерије код благовременог сазнања за кривична дела. Трећа част Казненог законика (§§ 310 до 397) — Одредбе о иступима протумачене судском и управном праксом. Пракса Државног савета. Пракса Касационог суда у Београду. Пракса Касационог суда у Новом Саду. Поуке и обавештења и Нове књиге.

Правосуђе — часопис за судску праксу и законодавство. Уредник и власник Стојан Јовановић. Бр. 6. Год. IX. За јуни 1940. Грађанско право. Др. Рудолф Сајовиц, О изтерјевању ин одмери адвокатских трошкова. Др. Ђорђе Ж. Мирковић, Постанак и правни састав трговачких друштава. Др. Иво Милић, Поглед на основна начела новог Грађанског законика Краљевине Италије. † Јован Јерemiћ, За обавезност црквеног брака. Белешке. Преглед књига. Нове књиге и часописи. Из администрације.

Бр. 7—8. Год. IX. јули—август 1940. Грађанско право. Др. Рудолф Сајовиц, О изтерјевању ин одмери адвокатских трошкова. Др. Борислав Т. Благојевић, Наследно-правни положај усвојених лица. Стеван Бранковић, Поступак за побијање законитости деце. Др. Богољуб Штенгл, Заштита сељачког посједа. Кривично право. Милисав К. Стојков, Доставља пресуда среског суда државном тужиоцу. Новак Перовић, Да ли је клевета учињена према супрузи официра од стране војног лица клевета само супруге или уједно и клевета части дотичног официра. Александар Хаџипоповић, Да ли се и судија појединац може појачати у смислу 278 Кп.? Белешке. Преглед књига. Нове књиге и часописи. Некролог: † Драгомир Милојевић. Посебан прилог: Уредбе о Бановини Хрватској, св. III.

Архив за правне и друштвене науке, орган београдског правног факултета. Уредник Др. Ђорђе Тасић. Бр. 5—6, Књ. XI (VII). Чланци: Др. Ђ. с. Живојин М. Перић: О језику у предоснови Грађанског законика за Краљевину Југославију. Сергије Троицки: Изједначење државног верског

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

законодавства. Др. Алекса Ивић: Инструкције првом дипломатском претставнику у Србији кнеза Милоша. Александар Маклецов: Немачко кривично право и рат. Др. Јован Ст. Ловчевић: Фискални односи у савезној држави. Др. Илија Пржић: Италијанско ратно право. Др. Борислав Т. Благојевић: Један поглед на данашње стање материје облигационих уговора. Раде Вл. Радовић: Либерално природно право у политичкој филозофији Јована Стејића и Димитрија Давидовића. Сталешки проблеми. Преглед новијег законодавства. Економско финансиска хроника. Међународно правна хроника. Административна хроника. Судска хроника. Књижевни преглед. Оцене и Прикази. Белешке. Преглед часописа и Нове књиге.

Архив за правне и друштвене науке, орган београдског правног факултета. Уредник Др. Ђорђе Тасић. Год. XXX. Друго коло. Јули—август 1940. Књига XII. Чланци: Др. Илија А. Пржић: Оснивање правног факултета у Србији (поводом стогодишњице). Глигорије В. Демченко: Нормативне науке у право. Др. Данило Ј. Данић: Начело претстављања у наследном прву по српском Грађ, законнику. Атанасије Р. Јањић: Правни лекови по Стечајном закону. Милија Н. Булатовић: Особито лак случај у светлу војног првосуђа. Др. Милорад Симоновић: Општи преглед на савремене правне теорије о држави. Др. Сава Пантелић: Политика и доктрина диригованог новца. Правна Политика. Парламентарна хроника. Страни правни живот. Економско-финансиска хроника. Административна хроника и Судска хроника.

Власник и издавач „Б р а н и ч а“ је Адвокатска комора у Београду
коју претставља претседник **Владимир Св. Симић**, адвокат.

Штампарија Ж. Маџаревића, Београд Цара Николе II, 28